

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Ἄγνοῶ ἐπὶ τίνος βάσεως ἐρείδεται ἡ ἑλληνο-
τουρκικὴ ἔνωσις ἣν διεσάλπισαν αἱ ἀνταλλαχθεῖ-
σαι ἀβρότητες καὶ τιμαὶ μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ
Κωνσταντινουπόλεως. Ἐὰν εἴνε ἀπλοῦν πολι-
τικὸν τεχνήτευμα, ἄμοιρον εἰλικρινούς ἀλληλεκτι-
μήσεως ἢ προσέγγισης εἴνε ὑποκριτικὴ καὶ προ-
σκρούει εἰς τὰ αἰσθήματα παντὸς σεβομένου τὰς
ἀρχὰς τῆς ἀλληλεθνοῦς ἠθικῆς. Ἡ διάρκεια
τοιούτων προσεγγίσεων εἴνε κατ' ἀνάγκην βραχεία
καὶ οἰουδὴποτε πλεονέκτημα προκύντων ἐξ αὐτῶν
εἴνε ἀποκρουστέον. Ἐφ' οὗς ὄρους διάγουσιν αἱ
φυλαὶ τοῦ Αἴμου σήμερον πᾶσα μόνιμος φιλία
μεταξὺ αὐτῶν—φιλία ἐκ τῶν “ὡς οὐδ' ἂν ὁ ἅπας
χρόνος ἐξαλείψειεν” θὰ ἦτο ἀκατανόητος. Πρέ-
πει νὰ προηγηθῇ μακρὰ κοινωνικὴ ἀνατροφή καὶ
κατήχησις πρὶν συναφθῶσι δεσμοὶ ἀδελφότητος
καὶ ἀλληλεγγύης. Ἐὰν οἱ Χριστιανοὶ ἦσαν, φερ' εἰ-
πεῖν, Τολστοϊανοί, καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ Βεχαϊσταί,
ποθοῦντες γνησίως καὶ εἰλικρινῶς τὴν εἰρήνευσιν
καὶ τὴν συναδέλφωσιν τῶν βαλκανικῶν φυλῶν
ἐπὶ τῇ βίσει τῆς ἀρχῆς τοῦ “μηδένα βλάπτειν,”
ἐὰν ἐκυριάρχει ὡς ἀξίωμα ἐν μέσῳ αὐτῶν ὅτι ὄχι
ὁ φυλετισμὸς ἢ ὁ ὀρθοδοξισμὸς, ἀλλ' ὁ ἀνθρωπι-
σμὸς δέον νὰ εἴνε ἡ μεγάλη ἀπάντων ἡμῶν ἰδέα,
τότε βεβαίως προσεγγίσεις καὶ ἐνώσεις καὶ φιλίαι
θὰ ἦσαν εὐέλπιδες.

Ἐπὶ ἐποψίαν κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐκτρο-
χιάσεως καὶ ἀπειλουμένης ἀπωλείας, δύναται
ἴσως μὲ τὴν Ἑλλάδα νὰ παραλληλισθῇ ἡ Ἰσπανία
ὡς δεικνύουν τὰ πρόσφατα ἐν ἀμφοτέραις
συμβάντα. Δὲν εἴνε εὐκόλον ν' ἀποφανθῇ τις
πεποιθότως τίς χεῖρων τῆς ἄλλης, ἀλλὰ κατά-
δηλον πρόκειται ὅτι ἀμφοτέραι εὐρίσκονται πρὸ
τοῦ βαράθρου. Διὰ τί; Διότι ἀμφοτέραι ἀνθί-
στανται κατὰ τοῦ νεωτέρου πνεύματος. Ἐξ
ἀμφοτέρων λείπει τὸ σέβας πρὸς τὴν ὑπερέραν
ἠθικὴν καὶ ἡ δύναμις τοῦ δίδειν εἰς τὸν κόσμον
ὑπερτέρους χαρακτήρας. Πρωτοφανῆς τις ἡρωϊ-
σμὸς μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ στρέψῃ αὐτὰς εἰς τὴν
ὁδὸν τῆς ἀναβιώσεως.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ ἰδέα περὶ μονοπωλίου τῆς στα-
φίδος ἐν Ἑλλάδι θὰ πραγματοποιηθῇ. Ἀμφι-
βαλλῶ ὅτι τὰ πρίνγματα θὰ γίνωσι καὶ θὰ
ἐφαρμοσθῶσιν ὡς δεῖ διότι συνήθως ἐκεῖ ἡ φωνὴ
τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συνετοῦ δειλῶν πρὸ τῶν
φωνασκίων τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς
πανουργίας. Πρὸ τινων ἐτῶν οὐδεὶς ἠθέλε ν'
ἀκούσῃ τοιαύτην ἰδέαν ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῶν πραγμά-

των ἐμάλαξε τὴν θέλησιν. Ἡ σταφὶς εἴνε ἡ
οἰκονομικὴ ἰκμᾶς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνόσῳ δὲν
εὐρίσκεται μέθοδος καθ' ἣν οἱ καλλιεργηταὶ αὐτῆς
νὰ τυγχάνωσι παντὸς οἰκονομικοῦ πλεονεκτήματος
προκύντων ἐξ αὐτῆς, ἡ ἰκμᾶς θὰ ἐγκαταλείπη
τὴν Ἑλλάδα, σταθμεύουσα πρῶτον προσωρῶς
εἰς ὀλίγους Ἑλληνας κεφαλαιούχους, ἐκμυζητάς.
Ἐὰν τὸ μονοπώλιον στηριχθῇ ἐπὶ ὑγιῶν θεμελιω-
δῶν ἀρχῶν θὰ καταδείξῃ μετ' οὐ πολὺ ὅτι πρὸς
λύσιν τοῦ προβλήματος δὲν ὑπάρχει εἰμὴ τὸ
μέτρον τῆς ἐθνοποιήσεως παντὸς τοῦ σταφιδο-
παραγωγικοῦ ἐδάφους. Κράτος ἐν Ἑλλάδι δὲν
ὑπάρχει ἄλλως τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ἦτο εὐχῆς
ἔργον νὰ ληφθῇ ἀμέσως. Ἀλλά, ὅπωςδὴποτε,
διὰ τὸ τόσῳ σπουδαῖον ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν
συμφέρον τοῦτο ἀφίεται εἰς ἰδιώτας κερδοσκόπους;
Φυσικοὶ καὶ φιλόστοργοι διεξαγωγεῖς τοῦ σταφι-
δικοῦ ἐμπορίου θὰ ἦσαν μόνον οἱ Δῆμοι, ἐὰν
μάλιστα ἐκαλοῦντο διὰ νόμου νὰ τὸ ἀναλάβωσι
πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τῶν παραγωγέων.
Τοιαύτη λύσις θὰ ἦτο καθ' ὅλα ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς
τὰς τάσεις αἵτινες ἐκδηλοῦνται πανταχοῦ. Εἰδι-
κοὶ καὶ ἔμπειροι περὶ τὰ τῆς σταφίδος ἠδύνατο
νὰ τὸ διεξάγωσιν ὄχι ὡς ἄτομα, ἀλλ' ὡς δημόσιοι
ὑπάλληλοι διοριζόμενοι περιοδικῶς ὑπὸ τοῦ Δή-
μου. Ὅτι φερόμεθα ἀναποδράστως πρὸς τοιαύτην
τινα λύσιν μαρτυροῦσι πολλὰ γεγονότα, ἐξ ὧν
ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω τὸ ἐπόμενον. Πρὸ ἐνὸς ἔτους ἡ
ἰταλικὴ βουλὴ ἐψηφίσε νόμον ἐπικυρωθησόμενον
προσεχῶς ὑπὸ τῆς γερουσίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου
πλείστα ἐργασίαι καὶ ὑπηρεσίαι ἐκτελούμεναι
ἤδη ὑπὸ ἰδιωτῶν κεφαλαιούχων ἀνατίθενται εἰς
τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Δήμου. Μεταξὺ αὐτῶν εἴνε τὰ
ἀρτοποιεῖα, τὰ φαρμακεία, αἱ κηδεῖαι, αἱ ἄγοραί, αἱ
διαφημίσεις, τὰ φυτοκομεία. Ἐν τισιν ἐπιφυλασ-
σεται εἰς τὸν Δῆμον καὶ δικαίωμα μονοπωλίου
καὶ ἀφίεται ἡ ἐρμηνεία τοῦ νόμου τοιαύτη ὥστε ἐν
ἀνάγκῃ νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλαι ἰπηρεσίαι καὶ
ἐργασίαι εἰς τὰς διὰ τοῦ ἀρθρου 1 ἀριθμουμένας,
εἴκοσι περίπου, ἀφαιρούμεναι ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν
κερδοσκοπίαν. Ἐκάστη ἐργασία ἢ ὑπηρεσία θ'
ἀποτελεῖ ἴδιον τμήμα διευθυνόμενον ὑπὸ εἰδικοῦ,
διοριζομένου κατὰ τριετίαν τῇ κοινῇ ὑποδείξει καὶ
βοηθουμένου ὑπὸ ἐπιτροπῆς εἰδικῶν, ἐκλεγομένων
ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου. Τὸν νόμον τοῦ-
τον εἰσήγαγεν ὁ Γιολίτης, ὁ δὲ ὑποστηρίξας αὐτὸν
Ἄγγελος Μαγιόρανas ἐν τέλει τῆς ἀγορεύσεώς του
εἶπεν. “Ἐὰν ἡ βουλὴ ψηφίσῃ τὸν νόμον τοῦτον
ἡ Ἰταλία θὰ σεμνύνεται ὅτι πρώτη προσέρχεται
εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐθνῶν φέρουσα σύστημα

νομοθεσίας ὀρθολογικῶς συλληφθὲν καὶ ἀρμονικῶς συνταχθὲν ἐπὶ ζητήματος ζωτικῆς κοινωνικῆς σπουδαιότητος." Ἡ τάσις τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας προφανῶς εἶνε πρὸς τὴν δημοτικοποίησιν τοῦ κράτους καὶ ἂν ἡ Ἰταλία εἶχε σταφίδα ὑφ' ἧς συνθήκας ἔχει αὐτὴν ἡ Ἑλλάς, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτῆς θὰ συνηριθμεῖτο ὅτι τάχιστα εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου.

Ὁ αὐτὸς νόμος καθιερῶνει καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ referendum. Τὸ ἄρθρον 13 διατάσσει ὅτι πᾶσα ἀπόφασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὸν λαὸν καλούμενον νὰ ψηφίσῃ ναι ἢ ὄχι. Ἐν περιπτώσει καταψηφίσεως δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐκτὸς ἐὰν τὸ τρίτον τῶν ἐκλογέων ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκ νέου ὑποβολήν. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ὑποβολῆς τῶν νομοθετημάτων εἰς τὴν λαὸν πρὸς ἐπικύρωσιν δι' ἀπλῆς ἐπινεύσεως, ἢ ἀκύρωσιν δι' ἀπλῆς ἀπονεύσεως, ἀρχίζει νὰ ἐφαρμόζεται ἐν Βελγίῳ καίτοι ἄνευ ἐπὶ τούτῳ νόμου. Ἐν Γαλλίᾳ περιοδικῶς προτείνεται, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε ἀπαξ μόνον συνεζητήθη καὶ ἀπερρίφθη. Πρώτη ἡ Ἑλβετία κατέστησε νόμιμον τὴν μέθοδον ταύτην τῆς εἰς τὸν λαὸν ἀναφορᾶς τῶν νομοθετουμένων. Ἐν Ἀμερικῇ εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἐν ὄλαις σχεδὸν ταῖς πολιτείας. Ἐκεῖ ἕκαστος Δῆμος ἔχει ἴδιον συνταγματικὸν χάρτην, πάντοτε ἀναθεωρήσιμον, καὶ ἀκαταπαύστως τροποποιούμενον καὶ βελτιούμενον. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἡ Ῥωσσία, εἶνε ἤδη πανθομολογούμενον ὅτι μεταμορφοῦται βαθμηδὸν ἀπὸ μοναρχίας εἰς δημοκρατίαν καὶ δὴ τὴν ἀληθῆ δημοκρατίαν, ἧς ὁ χαρακτήρ εἶνε ἡ ὁμόσπουδος μεγάλη ἐνότης μικρῶν αὐτονόμων κοινοτήτων. Οὐδόλως, ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐνδιαφέρει ἂν θὰ ὑπάρχῃ Τσάρος ἢ ὄχι. Τὸ σπουδαῖον εἶνε ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ σῶμα βουλευτῶν. Θὰ ἦτο ἠλιθιότης νὰ θεσπισθῇ ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ τοῦ μέλλοντος τὸ σύστημα ὅπερ ἀπέτυχε πανταχοῦ ἔνθα μετεφύτεύθη εὐδοκιμοῦν μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ ἔνθα ἐβλάστησεν. Ἡ Ῥωσσία φαίνεται προωρισμένη νὰ δόσῃ ἄλλους ὑπογραμμοὺς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ὑπάρξεως εἰς τὰ ἔθνη. Οἱ λαοὶ τοῦ μέλλοντος θὰ ἐπιμελοῦνται τῶν συμφερόντων των αὐτοπροσώπως, οὐχὶ δι' ἀντιπροσώπων, καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ ἔννοια τοῦ referendum.

Αἱ ἀπεργίαι εἶνε πάντοτε σοβαρὰ σημεῖα, ἀλλ' ἰδιαζόντως σημαντικὴ καθίσταται ἡ μεγάλη ἀπεργία τῶν ἐν Ὁλλανδίᾳ ἐργατῶν τοῦ σιδηροδρόμου. Ἡ διένεξις δὲν εἶνε ἀπλῶς μεταξύ ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων περὶ μισθῶν ἢ ὠρῶν, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ τοῦ κράτους ἀπέναντι μιᾶς ἀκαταβλήτου ιδέας. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπεργεῖν ἐπολεμήθη ἐν Ἀγγλίᾳ, ὄχι ὅμως ἀναφανδόν, διὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ πλαγίως, διὰ τῆς δικανικῆς ὁδοῦ. Πρώτην φοράν, ἐν Ὁλλανδίᾳ, ἡ

ἐπίθεσις κατὰ τοῦ δικαιώματος τούτου γίνεται ὑπὸ τῆς νομοθεσίας. Ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιθέσεως ταύτης ἐπῆλθεν ἡ συσπείρωσις ὅλων τῶν δυνάμεων ἄς διαθέτουσιν οἱ ἐργάται, καὶ εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ καταφεύγειν εἰς ἀπεργίαν, ἀντιτάσσουσιν ἤδη μέγαν ὀργανισμόν ἀπεργίας. Πλὴν τῆς σοβαρᾶς ταύτης ἀπόψεως, οὐχ ἦττον σοβαρὰ εἶνε ἡ περίπτωσις τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ὁλλανδίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἐξέγερσις δύναται νὰ λάβῃ γενικόν, διεθνῆ χαρακτήρα. Ἐὰν ἡ μεταγωγικὴ λειτουργία σταματήσῃ, σταματῶσι τὰ πάντα.

Ἡ τεραστία αὐξήσις τῶν σοσιαλιστικῶν ψήφων ἐν Γερμανίᾳ, ἐμβάλλει εἰς ἀνησυχίαν τὴν Κυβέρνησιν, διότι προσεγγίζουσιν αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί. Μεταρρύθμισις τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος παρασκευάζεται καὶ ἐνταυτῷ οἱ πολιτευόμετοι τοῦ κέντρου καὶ τῶν φιλελευθέρων τάξεων ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ ριζικῶν μεταβολῶν. Τελευταίως εἰσήγαγον νομοσχέδιον πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ἐργασίμων ὠρῶν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνηλίκων. Ἀλλὰ τοιαῦτα μέτρα πολιτικῆς ἀνάγκης εἶνε σαθρά, ὡς εὐγλώττως ἀνέπτυξεν ἐν τῷ Ῥάϊχσταγ ὁ βουλευτὴς Οὐώρμ εἰσάγων ἄλλο νομοσχέδιον πρὸς πραγματικὴν καὶ γνησίαν προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργατῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Τὸ σοσιαλιστικὸν κόμμα εἶνε καταπληκτικῶς ἰσχυρὸν καὶ ἐντούτοις δὲν θεωρεῖται ὑπερβολὴ ἢ προσδοκωμένη διπλασίασις τῶν δυνάμεων του εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς. Ὁ Βεβὲλ ἀγορεύων ἐν τῇ βουλῇ εἶπεν ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του ἐκάστη ἀγόρευσις τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου κατὰ τῶν σοσιαλιστῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ σοσιαλιστ. κόμματος κατὰ 100,000 ψήφους.

Ὁ κ. Ὄθων Ρουσόπουλος εἶνε ἄριστος ὀργανωτῆς διδασκαλείων, ἀλλ' ὅταν διὰ τοῦ περιοδικοῦ του ἀπαντᾷ εἰς ἐρωτῶντας περὶ βιονομικῶν ζητημάτων χρήζει διορθώσεως. Ἐν προσφάτῳ ἀπαντήσῃ του, ἐξηγεῖ λίαν ἐπιστημονικῶς τὴν ἀξίαν τῶν φυτικῶν οὐσιῶν ὡς τροφῆς, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ἐμελέτησε κάλλιστα ἐκ μιᾶς ἀπόψεως τὴν χημικὴν σύνθεσιν τῶν τροφίμων. Ἀλλ' ἐν τέλει τῆς ἀπαντήσεώς του, λησμονῶν ὅτι τὸ κρέας εἶνε πάντοτε πλήρες πτωμαίνης, ἄρα πάντοτε ἐπικίνδυνον, λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶνε τις τόσῳ "φανατικὸς ὥστε νὰ περιορίσῃ τὴν τροφήν του εἰς τὰς φυτικὰς οὐσίας." Ἰγμεινὴ δὲν ὑπάρχει ἄνευ ἠθικῆς, καὶ ἠθικὴ μὴ λαμβάνουσα πάντα τὰ ὄντα ὑπ' ὄψει εἶνε χίμαιρα. Ἀπαξ κατεδείχθη ὅτι εἶνε ἀνήθικον τὸ σφάζειν πρὸς βρώσιν, καὶ ἀπαξ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ὑγεία διατηρεῖται ἐν πλήρει ἀκμῇ διὰ τῶν φυτικῶν οὐσιῶν, δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος εἰμὴ ὁ περιορισμὸς τῆς τροφῆς μᾶς εἰς φυτικὰς οὐσίας. Ἐὰν τοῦτο εἶνε φανατισμὸς, τότε καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν νήσων τοῦ Φιτζι δικαιῶνται νὰ χαρακτηρίζωσι πάντας τοὺς Εὐρωπαίους ὡς φανατικοὺς ἅτε ἀπέχοντας τῆς ἀνθρωποφαγίας.

Η ΖΩΣΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

(Ἴδε ΕΡΕΥΝΗΣ σελίδα 131.)

Ὁ Ἄνθρωπος προδήλως βαδίζει πρὸς ἓνα προορισμὸν καὶ ἡ Ἐπιστήμη θ' ἀναγκασθῆ νὰ συμβαδίσῃ εὐθύς ὡς ἡ ἔρευνα ἀποκαλύψῃ τίς ἀκριβῶς ὁ προορισμὸς οὗτος. Γνωσθέντος ἀπαξ τούτου, ἡ ἐπιστημονικὴ μέθοδος τῆς σήμερον θὰ ἦτο φρούδη ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ σπουδὴ τῶν ἐπιστημῶν αὐτῆ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ διεύθυνσιν πρὸς ἐξηκριβωμένον προορισμὸν. Ὁ ἰσχυριζόμενος ὅτι ἀρκεῖ ἡ γνῶσις τῆς ἀστρονομίας, τῆς βιολογίας, τῆς φυσικῆς, τῆς ἠθικῆς κτλ. ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸν προορισμὸν μας θὰ ὁμοίᾳζε τὸν ἰσχυριζόμενον ὅτι ἀρκεῖ νὰ σπουδάσωμεν τοὺς διαφόρους κανονισμοὺς τῶν λεωφορείων καὶ τροχιοδρόμων μιᾶς μεγαλουπόλεως ὅπως ἄνευ ἄλλης μερίμνης εὐρεθῶμεν μετ' οὐ πολὺ ἐντὸς τῆς φιλικῆς οἰκίας ἡν ἀναζητοῦμεν. Ἡ τοπικὴ καὶ πρόσκαιρος ἀντίληψις καὶ κατανόησις τῶν περὶ ἡμᾶς κεκανονισμένων εἶνε πολῦτιμος καὶ ἀπαραίτητος, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ περιέλθωμεν εἰς λήθην τῆς ἄλλης ἐκείνης ἐπιγνώσεως ἣτις ἀναφέρεται εἰς τὰ παγκόσμια καὶ αἰώνια. Ἀληθῶς ἄνευ τῆς κοσμοσυνειδήσεως ταύτης οὐδὲ ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις τοῦ μικροῦ κύκλου τῶν περὶ ἡμᾶς εἶνε ἐφικτή. Ἐπὶ ταύτης τῆς κοσμοσυνειδήσεως εἶνε μόνον καὶ μόνον δυνατὸν νὰ θεμελιωθῆ θετικὴ ἐπιστήμη, ἄλλως ἔαν δὲν εἶνε κατορθωτὴ ἡ θεμελίωσις αὕτη, οὐδεμία θετικὴ ἐπιστήμη εἶνε κατορθωτὴ. Ἀλλ' ἡ ἔρευνα βαθμηδὸν ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ δύναμις τῆς παγκοσμοσυνειδήσεως ὑπάρχει ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἰδιοσυστάσει καίτοι εὐρηται εἰσέτι ἐν καταστάσει ἐμβρύου. Ἄν ὅ,τι ἀντιλαμβανόμεθα ἐν τῇ ἐφημέρῳ ἡμῶν πείρα εἶνε ἐφημέρως ἀναμφισβήτητον, ὅ,τι θ' ἀντελαμβανόμεθα ἐν τῇ μόνιμῳ ἡμῶν κοσμοσυνειδήσει θὰ ἦτο μόνιμως ἀναμφισβήτητον. Ἐκ τριῶν ἀπόψεων, γενικῶς εἰπεῖν, ἀντιλαμβανόμεθα παντὸς πράγματος. Ἰλικῶς, διανοητικῶς καὶ αἰσθαντικῶς. Ἐν πτηνόν, φερ' εἰπεῖν, ἀποτείνεται εἰς ἡμᾶς ἐκ τριῶν λεωφόρων. Ἡ μορφή του, τὸ χρῶμα του, τὸ ἄσμα του ἀποτελοῦσι τὴν ὑλικὴν πείραν. Αἱ σχέσεις του πρὸς τὸ περιβάλλον, τὸ εἶδος τῶν πτερυγῶν του, τὸ μῆκος τῶν σκελῶν του, ὁ χαρακτήρ του ῥύγχους του, ἡ ἀναλογία πάντων τούτων πρὸς τὰς συνηθείας του, ἀποτελοῦσι τὴν διανοητικὴν ἀντίληψιν. Περὶ ταύτης εἰδικῶς ἐνδιαφέρεται ἡ σύγχρονος Ἐπιστήμη. Τὸ κάλλος τοῦ πτηνοῦ, ἡ συμπάθεια ἡμῶν πρὸς τὴν ζωὴν του, ἡ προσπάθεια τοῦ μαντεῦσαι τὸ νόημά του ἀποτελοῦσι τὴν αἰσθαντικὴν ἐπίγνωσιν. Περὶ τῆς τρίτης ταύτης ἡ σύγχρονος Ἐπιστήμη οὐδόλως ἐνδιαφέρεται, οὔτε λαμβάνει πολὺ ὑπ' ὄψιν τὴν πρῶτην, ἀλλὰ, ἀφοσιουμένη εἰς τὴν μέσην, ἀξιοῖ νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ πτηνοῦ, ἡ οἰονδήποτε εἶνε τὸ ἐπὶ τοῦ τάπητος ἀντικείμενον, ἀπὸ μιᾶς μόνης ἀπόψεως. Ἀλλ' ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶνε προδήλως

χίμαιρα. Ὑποθεθῆσθω ὅτι ἐν ἐκ τῶν μυριάδων κυττάρων ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἀξιοῖ, ἀπομονούμενον ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων νὰ ἐξηγήσῃ τοὺς νόμους οἵτινες τὰ διέπουσιν. Οὐδέποτε θὰ δυνηθῆ νὰ φθάσῃ εἰς ἀμερόληπτου κρίσιν διότι διηνεκῶς φέρεται τῆδε κακείσε ὑπὸ τῶν ρευμάτων τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ὑπὸ τῶν συγκινήσεων του, διηνεκῶς εὐρισκόμενον ἐγγὺς μὲν ἐνὸς διαμερίσματος πόρρω δὲ ἄλλου. Ὅχι μόνον δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ λύσῃ οἰονδήποτε πρόβλημα ἀλλὰ καὶ θὰ τελῆ διηνεκῶς ἐν προκαταλήψει ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν διαφορῶν ἀναγκῶν του καὶ ἐντυπώσεων. Εἶποτε ὅμως τὸ κύτταρον κατώρθου νὰ τεθῆ εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν πρὸς ἕκαστον ἄλλο κύτταρον τοῦ σώματος κατὰ τρόπον ὥστε πᾶσα ἀλλοίωσις ὅπουδήποτε τοῦ ὀργανισμοῦ νὰ χρονογραφῆται πιστῶς εἰς τὸν ἐγκεφάλισκον τοῦ κυττάρου, ὑποτιθέντων ὅτι ἔχει ἐγκέφαλον, τότε ὁ ὅλος ὀργανισμὸς θ' ἀντανακλάσῃ, ὡσεὶ ἐν κατόπτρῳ, ἐν τῇ ἀνθρωποσυνειδήσει τοῦ κυττάρου. Ὅ,τι τὸ κύτταρον εἶνε ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σῶματι, ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἐν τῷ ἀπείρῳ σῶματι τῆς Φύσεως, ἡ, ἔστω ἐν τῷ σῶματι τῆς Κοινωνίας. Ἀλλοία ἐπιστημονικὴ ἀντίληψις δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Τὰ δημιουργήματα τῆς Φύσεως δὲν εἶνε μηχανήματα ὡς τὸ ὥρολόγιον οὐ πλήρης σύνοψις δύναται νὰ καταστρωθῆ διὰ συμβόλων ἢ λέξεων. Πλήρης σύνοψις τῶν λειτουργιῶν αἵτινες συναπαρτίζουσι μίαν δρῦν, ἡ τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμὸν, ἡ τὸ ἡλιακὸν σύστημα, εἶνε ἀδύνατος. Ἐὰν ἐπιστεῦθῃ ὡς δυνατὴ, τοῦτο συνέβη διότι ἐπὶ τινας γενεὰς ἐπεκράτησε νὰ δίδωμεν μηχανικὸν χαρακτήρα εἰς ὅλας τὰς συλλήψεις μας ἀχθέντες εἰς τοῦτο ἐκ τῆς σπουδαιότητος ἡν κέκτηται ἡ ἀνάπτυξις τῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων. Ἐντεῦθεν ἰδανικὸν τοῦ Ἐπιστήμονος κατήντησε τὸ ἀνάγειν τὰ πάντα εἰς μηχανικὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ πιστεύειν ὅτι πᾶσα ἐνέργεια τῆς φύσεως εἶνε νοητὴ ἀπαράλλακτα ὅπως εἶνε νοητὴ καὶ ἡ ἐνέργεια μιᾶς μηχανῆς. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἐν δημιούργημα τῆς φύσεως ἐνεργεῖν ὡς μηχανήμα, διότι οὐδὲ ἐνὸς δημιουργήματος ἡ ἐνέργεια περιορίζεται εἰς μίαν μόνην χρήσιν, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἴδιον τῆς μηχανῆς, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκάστου φυσικοῦ δημιουργήματος αἱ χρήσεις καὶ ἐνέργειαι εἰσὶν ἀπειροί. Ἐν δημιούργημα, ὁ ὀφθαλμὸς, φερ' εἰπεῖν, δύναται νὰ θεωρηθῆ μηχανήμα ὡς πρὸς μίαν τῶν ἐνεργειῶν του—τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτός—ἀλλ' ἐπέκεινα τούτου ἔχει ἀπειρίαν ἐνεργειῶν. Δὲν εἶνε μόνον τηλεσκόπιον, ἀλλὰ καὶ φωτογραφικὸς θάλαμος. Ἐπειτα δὲν κατεσκευάσθη χάριν ἑκατέρας τῶν χρήσεων τούτων, ἀλλὰ ἐξελίχθη ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ἀπείρου παρελθόντος. Ἀλλὰ πλὴν τούτων ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς εἶνε καὶ θαυμάσιον ὄργανον ψυχικῆς ἐκφράσεως. Διὰ τῶν παντοίων ἐν αὐτῷ κινήσεων, συστολῶν καὶ διαστολῶν, ἐπιτάσσει, ῥυθμίζει, ἐνισχύει, οἰκτεῖρει

ἀγαπᾶ, σέβεται κτλ. Τίς οἶδε δὲ διὰ ποίας ἄλλας χρήσεις εἶνε κατάλληλον. Τὸ νὰ χαρακτηρίζῃ τις τὸν ἀνθρώπινον ὀφθαλμὸν ὡς μηχανήμα εἶνε ἐπίσης γελοίου ὡς εἶν ἔχαρακτήριζε τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν (τὸ κέντρον τοῦτο τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς ζωῆς, τὸ σύμβολον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀνδρείας) ὡς κοινὴν ἀντλίαν. Χίλιοι μηχανικοὶ δύνανται νὰ περιγράψωσι διὰ τῶν αὐτῶν φράσεων ἐν μηχανήμα, διότι καὶ οἱ χίλιοι θὰ εὑρεθῶσι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν μίαν ἐνέργειαν ἣτις τὸ χαρακτηρίζει. Ἀλλὰ εἰπέ εἰς χίλιους παρατηρητὰς νὰ περιγράψωσι ἐν ἀνθρώπινον πρόσωπον, ἢ μᾶλλον εἰς χίλιους ζωγράφους νὰ τὸ ζωγραφίσωσι καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῶσι δύο ἐκ τῶν εἰκόνων αὐτῶν συμφωνοῦσαι. Διατί; Διότι πᾶν πρόσωπον ἔχει ἀπείρους ἐκφράσεις καὶ ἕκαστος ζωγράφος βλέπει μίαν. Ἡ φύσις εἶνε ἀπειρος καὶ οὐδὲν τῶν δημιουργημάτων τῆς δύναται νὰ ἐρευνηθῇ ἐπαρκῶς, ἀπομονούμενον ἀπὸ τὰ ἄλλα. Οἱ ἐπιστήμονες συμφωνοῦσι σιωπηρῶς νὰ λαμβάνωσι ὑπ' ὄψει μόνον μίαν τῶν ἀπείρων χρήσεων τοῦ δημιουργήματος καὶ τοιοῦτοτρόπως κατορθοῦσι νὰ τὸ περιγράψωσι, ἀλλ' ὁ τρόπος αὐτὸς ἄγει εἰς ἄτοπα οἷον ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ ὡς ὀπτικοῦ ἐργαλείου, τῆς καρδίας ὡς ἀντλίας, τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ὡς ἀπλῶς εὐστόχου ἐξεκονίσεως μηχανικῶν τινων νόμων ἀνακαλυφθέντων ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Νεύτωνος. Ἄμα τὰ ἄτοπα ταῦτα διαβηθῶσι ἢ Ἐπιστήμη θὰ ἀνακρούσῃ πρῦμναν, ὅπως συνέβη ἤδη ὡς πρὸς τὴν Πλουτολογίαν ἣτις ἀνέκρουσε πρῦμναν ἐγκαταλείψασα τὸ σόφισμα ὅπερ ἀπετέλει τὴν βᾶσιν τῆς ἀπὸ Ἀδὰμ Σμιθ μέχρι Τζὼν Στούαρτ Μίλλ, ὅτι ἡ Κοινωνία, ἵνα προοδεύῃ δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ προσανατολισθῇ καὶ ῥυθμισθῇ πρὸς τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ἀνακαλυφθεῖσα βᾶσις ἣτις σήμερον ἀνακαινίζει τὴν πλουτολογίαν ἄρδην εἶνε ὅτι ὄχι τοῦ ἐμπορίου τὸ ἰδεῶδες, ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ πρὸς ὃ δέον νὰ προσανατολισθῇ καὶ ῥυθμισθῇ ἢ κοινωνία ἵνα προοδεύσῃ. Ὁ συναγωνισμὸς καὶ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον θ' ἀπετέλουν κατάλληλον βᾶσιν τῆς πλουτολογίας εἰάν ἦτο ἀληθὲς ὅτι τὸ Σύμπαν συναπαρτίζεται ἀπὸ συρροὴν χωριστῶν ἀτόμων συνεχόμενων διὰ τῆς βαρύτητος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθὲς οὔτε κατανοητόν. Οὔτε ἡ Κοινωνία ἀποτελεῖται ἀπὸ μέλη κεχωρισμένα ἀλλήλων, οὔτε τὸ Σύμπαν ἀπὸ ἀναρίθμητα κεχωρισμένα ἄτομα. Ἀνάλογος ἀνακαινισμὸς θεμελιώδης ἐπιφυλάσσεται εἰς τὴν ἰατρικὴν. Τί μᾶς ἄγει ἤδη πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς; Ὁ Φόβος καὶ ἡ Ἀπόλαυσις. Φοβούμεθα ἀφ' ἐνὸς τὰς νόσους, ἐννοοῦμεν ἀφ' ἑτέρου νὰ μένωμεν πιστοὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις αἵτινες φέρουσι τὰς νόσους. Ἡ ἐντεῦθεν συνέπεια εἶνε ὅτι παρήχθη σύστημα ἰατρικῆς παραλογώτατον. Ἐνέσεις, ἐμβολιασμοί, ζωτομίαι, φάρμακα, ἐγχειρήσεις καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια πρὸς ἀπλήν νέ-

κρωσιν τῶν συμπτωμάτων τῆς νόσου. Παρὰ λήλως δὲ διατελοῦμεν ὑπὸ διηνεκῆ πανικὸν περὶ τῶν μικροβίων ἅτινα μᾶς καταδιώκουσι πανταχοῦ. Ὅταν τὸ σύστημα τοῦτο καταστῇ ἀφόρητον καὶ διαβοηθῇ ὁ παραλογισμὸς τοῦ τότε πρὸς τὴν ἰατρικὴν θὰ μᾶς ἐλαύνη ἢ ἀγάπη τῆς υἱείας, τοῦ κάλλους, τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς ἀγνότητος ἀφ' ἐνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ὅπως ὑποτάσῃ τὰς σωματικὰς λειτουργίας εἰς τὰ κελεύσματά του. Ἡ Ἐπιστήμη τοῦ μέλλοντος θὰ συνδυάζῃ αἰσθητήρια, διάνοιαν καὶ ψυχὴν. Ὁ ἐπιστήμων τοῦ μέλλοντος θὰ ἐπανακτήσῃ τὴν ἀλάθητον ἐκείνην διαύγειαν τοῦ ἀρχηγόου ἀνθρώπου τὴν ἀναπτυσσομένην ἐκ τῆς στενῆς συναφείας πρὸς τὴν φύσιν. Ὁ μέλλων φυσιολόγος διὰ μακρῶς ἰσκήσεως εἰς βίον υἱαῖ καὶ ἀγνὸν θὰ δύναται νὰ διακρίνῃ τὰς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τῶν ψυχικῶν ὀμμάτων του ὅπως δύνανται τοῦτο ἐν μέρει οἱ Γιόγκαι τῆς Ἰνδίας καὶ ὅπως πεπειραμένοι ἰατροὶ δύνανται νὰ μαντεύωσι ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τὰς ἀλλοιώσεις ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ πάσχοντος. Δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἡ Ἐπιστήμη διήνυσσε δύο φάσεις καὶ μέλλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τρίτην καὶ τελικὴν. Ἐν ἀρχῇ ὁ ἀνθρώπος ἐξήγει τὰ πάντα ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀτόμου του. Ἡ ἔρευνα ἀκολούθως κατέστησε δῆλον ὅτι τοιαύτας ἀτομικὰς βλέψεις ἢ Ἐπιστήμη δὲν καλεῖται νὰ ὑπολογίζῃ, καὶ οὕτω προέκυψεν ἢ διάξευξις τῆς διανοίας ἀπὸ τοῦ αἰσθήματος—διάξευξις ἣτις ὁμολογουμένως κατώρθωσε μεγάλα ἀγαθὰ, ὠθήσαντα ὅμως τὴν Ἐπιστήμην εἰς τὴν ἀξίωσιν ὅτι δύναται νὰ ἐξηγή τούς αἰώνιους νόμους διὰ τῆς ψιλῆς διανοίας. Ἡ ἔρευνα ἤδη προσέρχεται ν' ἀποκαλύψῃ ὅτι αὐτὴ ἢ ἀξίωσις εἶνε πλάνη καὶ ὅτι ἀνευ ἀναβολῆς ἢ διάνοια πρέπει νὰ συζευχθῇ μετὰ τοῦ αἰσθήματος. Τοιοῦτοτρόπως ἀνατέλλει ἢ τρίτη φάσις τῆς Ἐπιστήμης. Ἐξ αὐτῆς ὁ ἀνθρώπος, ὡς ἄτομον, θὰ διδαχθῇ νὰ αἰσθάνεται τὴν σχέσιν του πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα ἐν τῇ φύσει καὶ πρὸς τὸ σύνολον αὐτῶν οὐ εἶνε καὶ αὐτὸς μέλος ὀφείλων νὰ κάμνῃ χρῆσιν τοῦ ἐγκεφάλου του ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως προῶγῃ τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου ἐξασφαλίζων ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἑαυτοῦ. Τί ἐστὶν Ἐπιστήμη; Ἐπιστήμη εἶνε ἢ ἔρευνα τῆς ἐνότητος τῶν πάντων· ἀλλ' εἶνε πρόδηλον σήμερον ὅτι δὲν δύναται ὁ ἀνθρώπος νὰ εὕρῃ τὴν ἐνότητα τοῦ Συνόλου εἰμὴ ἀφοῦ αἰσθανθῇ τὴν ἑαυτοῦ ἐνότητα μετὰ τῆς τοῦ Συνόλου. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐρευνηθῇ σύνθεσις ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀποσυνθέσεως. Τὰ πάντα θὰ συνταχθῶσι ἐν θαυμαστῇ ἁρμονίᾳ περίξ ἐκάστου ἡμῶν ἅμα ἕκαστος ἡμῶν καταρτίσῃ ἑαυτὸν ἁρμονικὴν σύνθεσιν δυνάμεων (σωματικῶν καὶ διανοητικῶν), πόθων καὶ λειτουργιῶν. Ἡ Ἐπιστήμη τοῦ μέλλοντος θὰ λάβῃ ἕκαστον ἡμῶν ὡς ἀληθῆ ἱεραρχίαν ἐν μονάδι καὶ θὰ οἰκοδομήσῃ ἀληθῆ

ίεραρχίαν ἐν συνολικῇ ὁμάδι περίξ ἐκάστου ἡμῶν. Ὁ ἀναδειχθῆ τότε ἀληθῶς θετικὴ ἢ Ἐπιστήμη, στερεὰ ἐπὶ τοῦ Βράχου τῆς Ἀληθείας.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Δράμα τῆς Λαίδης Φλωρεντίας Δίξι, οὐ μικρᾶς δυνάμεως, δημοσιεύεται ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς Ὁξφόρδης Young Oxford. Ἡ Lady Florence Dixie ἀδελφὴ τοῦ Μαρκησίου Κβίνσβερν εἶνε διακεκριμένη γυνὴ λόγῳ τῆς μεγαλοφυΐας τῆς οὐχ ἤττον ἢ τῆς ἀριστοκρατικῆς περιωπῆς τῆς. Συνέγραψεν ἀρίστα μυθιστορήματα, δράματα καὶ ποιήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτῆς ἔργα καὶ αἱ κοινωνιολογικαὶ μελέται τῆς ἔχουσι πολλὴν ἀξίαν. Ἐν πρῶτων ἐβδομάδων ἐκδοθὲν βιβλίον τῆς πραγματεύεται περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς διανοίας. Περιστρέφεται εἰς παιδαγωγικὰ κυρίως ζητήματα καὶ ἀποτελεῖ πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν πρὸ μικροῦ ἀνατείλασαν ἐπιστημονικὴν ἐρευνᾶν τῆς παιδικῆς φύσεως. Ἐν ἐκ τῶν πορισμάτων τῆς ἐρέυνας ταύτης εἶνε ὅτι ὁ νεαρὸς νοῦς ἔχει αὐστηρῶς ὀρθολογιστικὴν σύστασιν καὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖται ἄκρα προσοχὴ περὶ τὴν διήπλασιν αὐτοῦ ὅπως μὴ πληγόνεται μὲ μεταφυσικὰ προβλήματα καὶ ἐκφοβιστικὰ δογματὰ καταλήγοντα εἰς σύγχυσιν τῶν διανοητικῶν λειτουργιῶν καὶ παραγωγὴν ὄντων ἀτόλμων καὶ ἀνισορρόπων ἢ πλημμελῶς σκεπτομένων, ἀντὶ ἀτομικότητων σθεναρῶν καὶ ἰκεραίων. Καίπερ θυγάτηρ ἀρχαίων εὐπατριδῶν ἢ κυρία Δίξι εἶνε τεταγμένη μετὰ τοῦ ἀγῶνος ὃν διεξάγει ὁ λαὸς πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῶν προνομίων καὶ τῆς ὀλιγαρχίας, τοῦ πιέζοντος τὴν ἀγγλικὴν ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην κοινωνίαν ὡς ἐκ τῶν νόμων οἵτινες ἐπιτρέπουσι τὴν συσσώρευσιν τοῦ κοινωνικοῦ πλοῦτος εἰς ὀλίγα βαλάντια. Πᾶν ὅ,τι γράφει ἢ κυρία Δίξι εἶνε γλαφυρώτατον καὶ σθεναρὸν καὶ ἰσκέει μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης. Πρὸ τινων ἐτῶν διεκρίνετο μετὰ τῶν ἐμπειροτέρων κυνηγῶν καὶ σπορτοφίλων, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶδε πρὸ ἑαυτῆς σφαδάζον πτηνὸν ὅπερ ἢ χεῖρ τῆς εἶχε πλήξει, τὸ φρόνημά τῆς ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα ὑπέστη ῥιζικὴν ἐπανάστασιν, καὶ οὐ μόνον ἔπαυσεν ἐπιτιδομένη εἰς θηρεσίας, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον βιβλιοθήκην ἐκτοτε συνέγραψε στιγματίζουσα τὴν βαρβαρότητα τοῦ κυνηγίου καὶ ἐξοτρύνουσα εἰς αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης πρὸς ὅλα τὰ ζῶα ἡμερα καὶ ἄγρια. Συνεπῆς πρὸς τὸ κήρυγμα τῆς ἐγκατέλειψε τὴν κρεοφαγίαν καὶ ἐδημοσίευσεν ἔργα πρὸς διάδοσιν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τῆς τέχνης τοῦ μαγειρεύειν φαγητὰ ἄνευ κρέατος. Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ δράματος αὐτῆς, ὅπερ φέρει τὸν τίτλον The Disinherited μεταφράζω μέρος τῆς πρώτης σκηνῆς τῆς ἕκτης πράξεως ἐνθα κατόπιον δεινῆς ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ ἐκτύλιξιν τραγικῶν

συμβάντων, ὁ βασιλεὺς ἀπαγγέλλει λόγον διερμηνεύοντα καὶ καθιερῶντα τὸ νέον κοινωνικὸν φρόνημα. Ἴδου ὁ βασιλικὸς λόγος. Καταπληκτικὸς εἶνε διὰ χεῖλη βασιλέως, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ μέλλον δὲν ἐπιφυλάσσει ἡμῖν προσόμοιόν τι; "Τὰ πρόσφατα ἀποτρόπαια γεγονότα, λέγει ὁ ἀναξ, κατέστησαν πρόδηλον ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν συνάντησιν δύο ὁδῶν. Ἡ μία ἄγει εἰς τὴν εἰρήνην, τὴν ἀνεσιν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἢ δὲ ἄλλη εἰς τὰ ἀντίθετα. Ποίαν τῶν δύο προσήκει νὰ τραπῶμεν; Βεβαίως τὴν πρώτην. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν. Ἐπομένως προτείνω νέον συνταγματικὸν Χάρτην, ὑπέρτερον τοῦ πρώτου, καὶ ἐγγυώμενον ὀριστικῶς τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ἐγγυώμενον αὐτὰ ὄχι εἰς ὀλίγους, ἀλλὰ εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως. Ἐφεξῆς θὰ ἄρκει τὸ γεγονὸς τῆς γενήσεως ἐκάστου εἰς τὸν κόσμον τοῦτου ὅπως παρέχεται εἰς τὸν γεννώμενον ἢ εἰρημένη ἐγγύησις. Ἡ ἐγγύησις αὕτη εἶνε ὅτι οὐδενὸς ἢ πρόοδος θὰ ἀνακόπτεται λόγῳ στερήσεως. Ἀπόρους ἢ πολιτεία δὲν θὰ ἀνέχεται πλέον. Ἔργον αὐτῆς πρώτιστον εἶνε νὰ προνοῇ ὅπως πάντες εἶνε εὐποροὶ. Πανταχοῦ θὰ ἐγερθῶσιν ὑγιῆ καὶ εὐπρεπῆ οἰκῆματα. Πᾶσα πόλις θὰ εἶνε ἐνταυτῷ καὶ ἄλσος. Ἐκαστος καὶ ἐκάστη ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας θὰ μαυθῆν μίαν τέχνην ἵνα δι' αὐτῆς ἀποβῆ χρήσιμος εἰς τὴν πολιτείαν ὡς φίλεργον μέλος αὐτῆς. Τὸ παιδίον θ' ἀφλέται νὰ ἐκλέγῃ ἐξ ἐνστίκτου τὴν τέχνην του. Ἐάν ποτε ἢ ἐργασία εἶνε χαλαρά, τὸ κράτος θὰ προνοῇ περὶ παροχῆς ἄρκετῆς ἐργασίας καὶ θὰ ὀργανώσῃ σύστημα συνεταιρισμοῦ ὥστε ἢ ἀπολαυῆ νὰ ἀπονέμεται δικαίως εἰς ὅλους τοὺς ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κράτους συνεταιριστικῶς ἐργαζομένους ὁμίλους. Ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἀνατρέπεται ἢ δικαιοσύνη ὅταν μέλος οἰουδήποτε τῆς κοινωνίας ἀποκτᾶ ἑκατομμύρια ἄτινα οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν προέρχονται εἰμὴ ἀπὸ τὴν ἰδρώτα τοῦ λαοῦ. Δὲν εἶνε δίκαιον ὁ λαὸς νὰ μοχθῆ διὰ νὰ παρίωγῃ ἑκατομμυριούχους καὶ εἶτα νὰ δέχεται ἀπὸ αὐτοὺς ἐλεεινὰ ἡμερομίσθια, ἢ ὑβριστικὰς φιλανθρωπίας. Ἐάν τις ἔχῃ μεγάλας ἐδαφικὰς ἐκτάσεις ἢ πολλὰ κεφάλαια, ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ κράτος μεγάλας καὶ πολλὰς συνεισφοράς. Ὁ πλοῦτος πρέπει νὰ γίνῃ ὑπηρέτης τῆς κοινωνίας ἀπὸ σήμερον. Ὁ ἑκατομμυριούχος εἶνε τέρας τῆς δημιουργίας ὅπερ ἢ ἡμετέρα πολιτεία ποθεῖ νὰ ἐξοβελίσῃ, ὡς ἀποκῆμα σπατάλης τῶν ἀνθρωπίνων ἰκμάδων, ὡς τέκνον ζωομηχανῆς κατασκευασθείσης ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα χορηγῆ εἰς τὸ εἰρημένον τέρας ἀμεριωμοησίαν. Ὁ νόμος τοῦ συνεταιρισμοῦ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ κυριαρχήσῃ, παράγων ἀφθονον πλοῦτον καὶ καθιστῶν αὐτὸν χρήσιμον καὶ ἀπονεμήσιμον τοῖς πᾶσι. Κυρήσσομεν ὡς κακοποιὸν στοιχείον, ὡς χεῖρον καὶ ἐπιφοβώτερον ἀρχιλοστοῦ πάντα ὅστις δι' οἰουδήποτε τρόπου ἐφελκεῖ πολλὰ χρήματα εἰς τὸ βαλάντιόν του καὶ δὲν τὰ

διαθέτει ὅσον τάχιστα ὑπὲρ τοῦ παραγαγόντος αὐτὰ λαοῦ. Δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ συνεταιρισμοῦ χαρακτηρίζομεν τὴν διαγωγὴν ταύτην ὡς παράνομον καὶ καταδιωκτέαν. Ἐφ' ὅσον ὀργίλα ἔθνη ἴστανται ἀπέναντι ἀλλήλων ὡς ὀργίλοι κύνες ἀντιμετωπίζοντες ἀλλήλους μὲ ὀδόντας ἀναπεπταμένους, ἢ ἡμετέρα χώρα δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως ἢ νὰ παρασκευάζεται εἰς πόλεμον, καὶ, φεῦ, νὰ δαπανᾷ διὰ τὰς παρασκευὰς ταύτας μέγα μέρος τοῦ πλοῦτος τῆς, ἀλλὰ ῥηθῆτω τοῦλάχιστον τοῦτο ἀπὸ τοῦ θρόνου μου ὅτι ἐνόσω ζῶ θὰ συνηγορῶ ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τῶν Διεθνῶν Διαιτητικῶν Δικαστηρίων, ὧν ἔργον ἔσται νὰ εὐρίσκωσι μέθοδον αἰρουσαν τὰς διενέξεις. Ὁ πόλεμος εἶνε θηρίον πειναλέον. Ἐὰν τὸ στερήσωμεν τῆς βορᾶς του, θὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης. Αἱ ἀνθρώπινα διενέξεις εἶνε ἡ βορά του. Πρέπει ἐκ συμφώνου ὅλοι νὰ ἀπομακρύνωμεν τὸ θηρίον ἀπὸ τὴν βορᾶν του. Ἡ παράκρουσις τῶν ἐθνῶν εἶνε τοιαύτη ὥστε ὄχι μόνον συσσωρεύουσι πανταχόθεν τὴν βορᾶν ἐνώπιον τοῦ θηρίου, ἀλλὰ προσθετοῦσιν εἰς αὐτὴν καὶ τὰ ἀγλαὰ σώματα τῶν ἐφήβων μας ἀφοῦ πρῶτον τὰ παχύνωμεν καὶ τὰ στολίσωμεν μὲ σειρήνια καὶ λοφία! Ῥηθῆτω ἀπὸ τοῦ θρόνου μου ὅτι ἐνόσω ζῶ θὰ συνηγορῶ ὑπὲρ τοῦ θανάτου τοῦ θηρίου. Ὁ λαὸς θὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τοῦτο. Εἶμεθα τὸ κραταιότατον ἔθνος τῆς Οἰκουμένης. Βεβαίως, ἄρα, ἐὰν καταβάλωμεν σοβαρὰς καὶ σπουδαίας προσπάθειας, θὰ δυνηθῶμεν νὰ κατορθώσωμεν τὸ ποθούμενον, Προσκαλῶ τὸν λαὸν νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προσπάθειάς μου καὶ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐσωτερικὰ ἡμῶν πράγματα ἔχω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις. Ἡ ἡμετέρα χώρα ἀποκαλεῖ τὸν κυβερνήτην τῆς μονάρχην. Ἡ λέξις εἶνε ἀπλοῦς τύπος ὡς ὅλοι γνωρίζομεν, ἀλλ' ἐνόσω ὁ θεσμὸς ὑπάρχει, πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν νόμον τοῦ δικαίου. Δὲν πρέπει νὰ προτιμᾶται τὸ ἄρρεν εἰς τὴν διαδοχὴν, ἀλλὰ καὶ τὰ θήλεα θὰ ἔχωσι τὸ αὐτὸ δικαίωμα. Οὔτε εἶνε δίκαιον ἀποθνήσκοντος τοῦ βασιλέως νὰ ἔρχεται εἰς τὸν θρόνον τὸ τέκνον, ἀλλὰ ἡ χήρα μήτηρ δικαιούται νὰ βασιλεύῃ ἐνόσω ζῇ. Ἡ διαρρύθμισις αὕτη εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὸ κληρονομικὸν δίκαιον ἐν γένει. Ὅχι ὁ υἱός, ἀλλὰ ἡ μήτηρ δέον ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ κληρονομήῃ τὸν μεταστάντα. Ἡ ἐξουσία ἀνήκει εἰς ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἐνόσω ζῶσι, καὶ δὲν ἀρμόζει ἵνα τὸ τέκνον ἐκβάλλῃ τὸν ἕνα διότι ὁ ἄλλος ἀπέθανεν. Ἀπὸ σήμερον ἡ βασιλίσσα μετέχει πάντων τῶν δικαιωμάτων μου καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ χαίρουσα αὐτὰ ἐὰν ἐπιζήσῃ ἐμοῦ. Προσθετέον τοῦτο ὅτι αἱ βαρβαρικαὶ πομπαὶ αἱ συνδεόμεναι μὲ τὰ βασιλικά πρόσωπα τοῦ λοιποῦ καταργοῦνται. Τὸ ἀπέριπτον, ἀπροκάλυπτον καὶ εἰλικρινὲς εἶνε βασιλικά προσόντα καὶ προσήκει ἵνα οἱ βασιλεῖς τῆς χώρας ταύτης ὦσιν ἀπέριπτοι

καὶ ζωντανοί, ὄχι ξόανα, ἀμέτοχα τῆς περὶ αὐτὰ κοινωνικῆς δράσεως, ἀπλᾶ ἀντικείμενα περιεργείας καὶ κολακείας. Πάντες οἱ νομοθέται τῆς χώρας τοῦ λοιποῦ θὰ ἐκλέγωνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐπικρατοῦσαν ἐκκλησίαν δὲν ἀναγνωρίζομεν, ἀλλ' ἕκαστος θὰ πρεσβεύῃ ὅπως σκέπτεται ὅσον ἀφορᾷ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα. Ἡ συνείδησις ἐκάστου εἶνε ἡ θρησκεία του, καὶ αὕτη ἡ συνείδησις δέον νὰ εἶνε ἀδέσμευτος. Δὲν εἶνε δυνατόν τὰ ὁμοφωνῶσιν ὅλοι, ἀλλ' ὅσάκις τινες ὁμοφωνοῦντες θέλωσι νὰ ἀποτελέσωσιν ἐκκλησίαν ἰδίαν, θὰ δικαιούνται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ κράτους ὅπως πᾶσα ἄλλη ἐκκλησία. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ προτιμᾶται μία καὶ νὰ μένωσιν ἀπροστάτευτοι αἱ ἄλλαι. Πᾶν ὅ,τι πρεσβεύουσιν ἔλλογοι ἄνθρωποι εἶνε ἱερόν, ἀρκεῖ νὰ εἶνε εἰλικρινεῖς. Τὰς πλάνας τῶν οἱ εἰλικρινεῖς ἀνακαλύπτουσι μόνον τῶν ἀργὰ ἢ γρήγορα. Ἐξ ἄλλου εἶνε ἱεροσυλία νὰ λέγῃ τις ὅτι πιστεύει τι ἐνῶ δὲν τὸ πιστεύει. Ὁ λαὸς τῆς χώρας ταύτης ἀποστρέφεται τὴν βασιλείαν τοῦ ψεύδους. Ἐστω λοιπὸν νόμος τοῦ κράτους ἡ λατρεία τῆς ἀληθείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ γάμου κρατοῦντα, πρεσβεύω καὶ ἔχω τὴν κοινὴν γνώμην ὑπὲρ ἐμοῦ ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐδὲν ἄλλο θὰ ἀπαιτεῖται πρὸς σύναψιν νομίμου γάμου εἰμὴ ἡ ἐξῆς διατύπωσις ἀπαγγελλομένη ἐνώπιον δύο μαρτύρων: "Εἶμαι ὁ σύζυγός σου καὶ εἶσαι ἡ σύζυγός μου"—"Εἶμαι ἡ σύζυγός σου καὶ εἶσαι ὁ σύζυγός μου." Αὐτὸ ἰσχύει ἀπὸ πολλοῦ ἐν Σκωτία καὶ εἶνε πολὺ δίκαιον. Ἀλλ' ἡμεῖς διὰ τῶν ἱεροτελεστιῶν κατεστήσαμεν τὸν σύνδεσμον τοῦ γάμου κοινωνικὸν ζυγὸν ὑποβάλλοντα τὴν γυναῖκα εἰς οἰκτρὰν δουλείαν. Αἶρομεν λοιπὸν ἀπὸ σήμερον πᾶν πρόσκομμα ἐπιπροσθούν εἰς τὴν ὡς εἴρηται νομιμότητα τοῦ γάμου. Οἱ νόμοι τοῦ παρελθόντος εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔωλοι, καὶ ἀποκνήματα ἀμαθείας, διανοητικῆς ἀτονίας καὶ ἐγωισμοῦ. Ἐχομεν ἀνάγκην νέων νόμων ἀνατρεπόντων ἄρδην τοὺς παλαούς. Διαλύω τὴν παρούσαν βουλὴν καὶ ποιούμαι ἐκκλησίαν εἰς τοὺς συμπολίτας μου νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὸν πόθον μου τοῦτον ὅπως βασιλεύσῃ δικαιοσύνη. Αἰσχύνομαι ὅτι τὸ νῦν ἰσχύον καθεστὸς ἀπαγορεύει εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ψηφίσωσιν. Πέπεισμαι ὅτι ἡ μέλλουσα βουλὴ θὰ καταστρέψῃ τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην. Οἱ μέλλοντες νόμοι θὰ καταστήσωσιν ἐναργὲς ὅτι εἶνε ἔγκλημα πᾶσα πράξις τείνουσα νὰ φέρῃ εἰς τὴν ζωὴν ὄντα νοσηρὰ, καὶ ὅτι εἶνε ἀνίερρον νὰ ἐπιβάλλεται μητρότης ἐπὶ τῶν γυναικῶν διότι ἐκ τοῦ ἀναγκασμοῦ τούτου, ὡς ἡ ἐπιστήμη ἀπέδειξε, παράγεται ὁ ἄτονος, ἀνίσχυρος καὶ ἀμήχανος ἀνθρωπίσκος. Οἱ νόμοι τῆς ἡμετέρας χώρας θὰ καταστήσωσιν ἐναργὲς ὅτι σεβασμὸς ὀφείλεται μεταξὺ τῶν δύο φύλων· θὰ ἀνεγείρωσι σχολεῖα ἐν οἷς θὰ διδάσκεται πῶς κατασκευάζεται ἡ υἰγεία, καὶ πῶς διατηρεῖται, φέρουσα γηθοσύνην καὶ ὀλβιότητα. Ἀπαξ ἐν

ἔθνος διδαχθῆ ὅτι ἀρκεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ διάγῃ συνῶδὰ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ βίου ὅπως εἶνε ὑγιῆς καὶ δλβιος, τὸ ἔθνος αὐτὸ θὰ ἀναδειχθῆ ἔθνος ἀνθρώπων—θὰ εἶνε μέγα ἔθνος. Οἱ ὑπουργοὶ μου παρασκευάζουσιν ὀλόκληρον σύστημα δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ ὅλως νέων ἀρχῶν, βάσεων, καὶ συλλήψεων. Ἀχανῆς ἐπανάστασις συνετελέσθη ἤδη εἰς τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, καὶ τὸ σύστημα τῆς παιδείας πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀπεδείχθη ἀποτελῶν τεραστίαν δυνάμιν ἰκανὴν νὰ διαλύῃ τὰ ζοφερώτερα σκότῃ, καὶ ἡ προϊούσα γνῶσις, ὁ προῖων λόγος ἀποκαλύπτει πᾶν ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἡ μωρία ἀπεκάλει ἀνεξερεύνητον μυστήριον. Τὰ πάντα ἐρευνῶνται καὶ τὰ πάντα ὑποκύπτουσιν εἰς τὴν δυνάμιν τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς χώρας μας πρέπει νὰ εἶνε ἀντάξιον αὐτῆς, καλούμενον νὰ δόσῃ εἰς τὰ τέκνα τῆς ζωῆς ἀληθείας, καὶ νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτῶν ἄγνὰ ὀρμέμφυτα. Πρὸ παντὸς ἄλλου ἔθνικοῦ συμφέροντος, πρὸ παντὸς ἄλλου θρησκευτικοῦ δόγματος, ἔστω τὸ διηνεκῶς διδασκόμενον θέμα ἐν τοῖς σχολείοις τοῦτο: Καλωσύνη. Διδαχθῆτω εἰς τὰς νεαρὰς διανοίας, διεξηγηθῆτω καὶ καλυφάτω τὴν Οἰκουμένην ἡ ἀχανῆς ἀρετὴ καὶ δυνάμις τοῦ πράγματος τοῦτου. Καλωσύνη καὶ δικαιοσύνη, γλυκύτης καὶ ἀκεραιότης. Ἀγάπη πρὸς πᾶν ὅ,τι αἰσθάνεται, πρὸς πᾶν ὅ,τι ὡς ἡμεῖς ἔλαβεν τὸ χάρισμα τοῦ ζῆν. Ἐρρέτω ἡ παγερὰ ὠμότης, ὁ μέγιστος οὔτος φραγμὸς τῆς προόδου καὶ τῆς ἐντελείας ἐπὶ τῆς γῆς. Ταῦτα εἶχον νὰ εἶπω εἰς τοὺς συμπολίτας μου καὶ νὰ προσκαλέσω τὸν λαὸν νὰ ἐκλέξῃ νέαν ἔθνικὴν Συνέλευσιν, ἡ ὁποία νὰ μὴ φοβεῖται νὰ ἐργασθῆ ὑπὲρ τῆς ἐξελιξέως, νὰ μὴ διστάσῃ νὰ πατάξῃ τυραννικοὺς καὶ βαρβάρους νόμους, ἀλλὰ θαρραλέως νὰ θεσπίσῃ νόμους προωρισμένους νὰ ἐγκαινίσωσι τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς Εἰρήνης, τῆς Ὑγείας, τῆς Ὀλβιότητος πάντων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΘΙΚΗΣ.

Ἐν προηγουμένῳ τεύχει τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἀγώνων οὓς διεξάγει ἡ Ἡθικὴ Ἑταιρία τοῦ Λονδίνου ὅπως καταρτίσῃ σύστημα ἠθικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους καὶ ὑποβάλλῃ αὐτὸ εἰς τὴν κυβέρνησιν. Ἡ ἰδέα ἥτις ἐμπνέει τὰς ἐνεργείας ταύτας εἶνε ὅτι ἀπὸ τῆς ἡλικίας τριῶν μέχρι δεκατεσσάρων ἐτῶν οἱ διδασκόμενοι παῖδες δέου νὰ ποτίζωνται διὰ θεμελιωδῶν ἠθικῶν ἀρχῶν ἀνεξαρτήτως οἰουδήποτε θεολογικοῦ κύρους. Οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σῶμα τοῦτο ἐξηγοῦσιν ὅτι ἡ ἐπισταμένη μελέτη τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἐμμερσον, τοῦ Κάντ καὶ τοῦ Ἀύγουστου Κώντ δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ὑψίστα τῶν ἠθικῶν διδαγμάτων καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τοῦ

ἠθικῶς διάγειν μείζονα ἢ οἰαδήποτε θεολογικὴ παράδοσις ἢ ἐντύπωσις. Σχέδιόν τι ἡμερησίας διδαχῆς κατηρτίσθη τελευταίως τῇ συμπράξει πολλῶν διδακτικολόγων. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀφίεται εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ ἐκλέγῃ ἀναλόγως τῆς ἰδιοφυίας τοῦ οἰουδήποτε κλάδου μαθήσεως ὡς μέσον ἐνσταλλάξεως ἠθικῶν ἀρχῶν, εἴτε δηλαδὴ βιογραφίαν εἴτε ζωολογίαν, εἴτε ὅ,τι ἄλλο ἰκανὸν νὰ ἐξεικονίσῃ παραστατικῶς τὴν διδακτέαν ἠθικὴν ἀρχήν ἢ ἂν θέλῃ δύναται νὰ δόσῃ σειρὰν μαθημάτων ἀναφερομένων ψιλῶς εἰς ἐν θέμα οἶον περὶ Φιλαλήθειας, περὶ Ζήλου κλπ. Γενικῶς ἐντούτοις εἶνε παραδεδομένον ὅτι ἐὰν ἡ διδασκαλία γίνεται διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἐνὸς κλάδου μαθήσεως ἀσχέτου πρὸς τὴν διδακτέαν ἀρετὴν, ἡ μυθιστοριογραφία εἶνε ἀκατάλληλον ἔδαφος καὶ δέον νὰ ἐξαιρεθῆ. Ἐπίσης γενικῶς σχεδὸν ἐγένετο παραδεκτὸν ὅτι ὁ διδάσκων πρέπει νὰ προτιμᾷ τὴν παράστασιν, διεξήγησιν καὶ ἔξαரசιν τοῦ καλοῦ μᾶλλον παρὰ τὴν καυτηρίασιν, ἐπικρίσιν καὶ περιφρόνησιν τοῦ κακοῦ. Ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ συστήματος τοῦτου εἶνε νὰ βελτιώσῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ παιδὸς διὰ παραδειγμάτων ἰκανῶν νὰ ἐπιδράσωσιν εἰς τὰ αἰσθήματά του τοὺς πόθους του, καὶ τὰς πράξεις του. Ἄλλως ἡ ἀπλή διὰ τοῦ νοῦ ἀντίληψις τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν εἶνε στεῖρα ἐνόσω δὲν εἰσχωρεῖ ζωτικῶς εἰς τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν βούλησιν. Ὁ διδάσκαλος ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἐν οὐσιῶδες προσὸν τοῦτο: τὴν ἰκανότητα νὰ βλέπῃ τὸν βίον ἐξ εὐρείας ἀπόψεως ὡς ὀργανικὸν τι σύνολον καὶ νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς διδασκόμενους ἔρωτα πρὸς τὴν περιβάλλουσαν φύσιν τὴν ἄψυχον καὶ τὴν ἔμψυχον ἐπίσης ἔρωτα πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ πρὸς τὴν τέχνην ἐπίσης ἔρωτα πρὸς τὸ συμπληροῦν μετὰ πάσης γνησιότητος καὶ εὐλικρινείας πᾶν ἐπιχειρούμενον ἔργον. Ὁ παῖς ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τοῦ διδάσκοντος πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὅτι τὸ ἠθικὸν ἰδεῶδες δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν διαγωγὴν, ἀλλὰ καὶ τοὺς στοχασμοὺς καὶ τὰ αἰσθήματα, καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ εἶνε ἀξία ἐφαρμογῆς ὄχι ἐκ φόβου Θεοῦ, ἀλλὰ ἐκ πόθου πρὸς ἀπόκτησιν ἠθικοῦ ἀναστήματος πολυτίμου δι' ἑαυτόν, διὰ τὴν πολιτείαν καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν. Αἱ κάτωθι σημειώσεις ἄς ἐξήγαγον ἐκ τοῦ σταλέντος εἰς τὴν ΕΡΕΥΝΑΝ σχεδίου ἔθνικῆς ἀνατροφῆς δίδουσιν ἰδέαν τινα τῶν ἐλατηρίων ἅτινα κινουσι τὴν ἐνέργειαν τῆς Ἑταιρίας. Ἀπλοποίησα, χάριν τοῦ ἀναγνώστου, καὶ συνέπτυξα σειρὰν τριάκοντα κεφαλαίων, παρέχω δὲ αὐτὰ ἀλφαβητικῶς ὡδε μὲ τὰς ἀντιστοιχίας ἡλικίας. Τοιοῦτοτρόπως δι' ἐνὸς βλέμματος κατοπτεῖται τις τὸ ὅλον σχέδιον ὅπερ ἄλλως θὰ ἀπῆτει πολυήμερον μελέτην. Αἱ παρατιθέμεναι διασαφήσεις βοηθοῦσι τὸν ἐρευνητὴν νὰ ἀντιληφθῆ τὸ νόημα ὅπερ οἱ Ἄγγλοι ἀποδίδουσιν εἰς λέξεις ἄς ἄλλοῦ ἐπέκράτησε νὰ ἐρμηνεύωμεν ἄλλως.

	Ἡλικία	Γενικαὶ διασαφήσεις.		Ἡλικία	Γενικαὶ διασαφήσεις.
Ἀβρότης.	τριῶν ἐτῶν.	α) Πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, β) Πρὸς ἀλλήλους ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν τῷ σχολείῳ, καθ' ὁδὸν, γ) Πρὸς τὰ συνοικοῦντα ζῶα.	Ἐξ ἐτῶν.	Ἐξέως.	δέκα ἐτῶν. α) Πῶς ἀποκτῶνται. β) Ποῖαι καλλιεργηταὶ καὶ ποῖαι ἀποφευκταὶ.
	Ἐξ ἐτῶν.	α) Πρὸς τοὺς συμπαίζοντας, β) Πρὸς πᾶν ἀνεπιβλαβὲς ζῶον.		Ἐπιμονή.	ὀκτῶ ἐτῶν. Περὶ μελέτας καὶ ἐργασίας ὅσῳ-δήποτε ἀνιαράς. δέκα ἐτῶν. Περὶ τὸ αὐτοβελτιοῦσθαι.
Ἀκεραιότης.	ἐπτὰ ἐτῶν.	α) Ἐν τῇ ἐργασίᾳ, β) ἀπόδοσις εὐρεθέντος ξένου πράγματος, γ) διασώσεις καὶ προστασία ἀντικειμένων ἀνηκόντων εἰς συμμαθητάς, συνόλους, ἢ ἀγνώστους.		Ἐργασία.	ἑννέα ἐτῶν. α) Ἡ διεκπεραίωσις ἐγχειρηματος ἀξία τιμῆς. β) Χρησιμοποίησις τῶν ὥρων τῆς σχολῆς. Ἄξια τῶν παρέργων ἀσχολημάτων (hobbies). δέκα ἐτῶν. α) Τὸ ἐργάζεσθαι εἶνε φύσει ἀξιοπρεπὲς καὶ ἐπάναγκες. β) Βιοποριστικαὶ ἐπιδιώξεις. Εὐθύνη καὶ κοινωνικὴ σπουδαιότης αὐτῶν.
Ἀκριβοδίκαιον.	τριῶν ἐτῶν.	Ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης.		Εὐγνωμοσύνη.	ἕξ ἐτῶν. Πρὸς τοὺς γονεῖς, διδασκάλους καὶ ὀδηγούς.
Ἀκρίβεια.	δεκαεπτά-ρων ἐτῶν.	Χαλιῶς ἐπὶ τῶν στοχασμῶν, τῶν λέξεων καὶ τῶν πράξεων.		Ζήλος.	δέκα ἐτῶν. α) Ἡ ἀξία τοῦ ζήλου καὶ τῆς δραστηριότητος διὰ τὴν ὑπερίκνησιν τῶν δυσκολιῶν τοῦ βίου. β) Κινδύνοι κακῶς ἐννοουμένου καὶ διευθυνομένου ζήλου—φανατισμός, ἐθνικομανία, θρησκομανία.
	ἑξ ἐτῶν.	Μὴ θέλε τι ὑπερβαίνειν τὰ δικαιώματά σου.		Ἡμερότης.	ὀκτῶ ἐτῶν. α) Προσωπικὴ ἀρωγὴ πρὸς τοὺς χρήζοντας αὐτῆς. β) Προσπάθεια νὰ καθιστῶμεν ἄλλους εὐτυχεῖς, πολλὰκις ἔστω καὶ ἐπὶ θυσίᾳ μας. ἑννέα ἐτῶν. Τεκμήρια ἡμερότητος ἡθῶν οἱ θεσμοὶ τῆς πυροσβεσίας, τῆς νοσηλείας, τοῦ ἐρυθροῦ σταυροῦ, τῶν ἀσύλων, τῶν φανῶν καὶ φόρων, τῆς ναυαγαιρείας. Τῆς προστασίας τῶν ζώων.
Ἀυτογνωσία.	δώδεκα ἐτῶν.	α) Τί ἀξίζω; κατὰ πόσον προοδεύω; β) Τί λέγει ἡ συνείδησίς μου; γ) πῶς πρέπει νὰ φωτισθῇ ἡ συνείδησίς μου;		Θάρρος.	τριῶν ἐτῶν. α) Μόνωσις. β) Σκότος, σκιά, κρότοι. ἕξ ἐτῶν. α) Φαιδρῶς ὑπομένειν μικρὰς ἐνοχλήσεις ἢ πόνο· ἀρρενοπρέπεια. β) ἄρσις τοῦ παιδικοῦ φόβου τῶν μυῶν, τῶν βατράχων κλπ. ἑπτὰ ἐτῶν. α) Μίμησις καλοῦ καὶ ἀποφυγὴ κακοῦ παραδείγματος. β) Ὁμολογία σφαλμάτων. γ) Ἀυτοπεποίθησις, τόλμη ἀπέναντι δυσκολιῶν. δ) Ἀφοβία πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως (βροντὰς, ἀστραπὰς). ἑννέα ἐτῶν. α) Σπουδαιότης τοῦ θάρρους· ἀποφυγὴ παλληκαρισμοῦ. β) Ἡθικὸν θάρρος. γ) Ἐτοιμόνοια. δ) Ἡρωικὰ καταρθώματα ἐν τῇ ἐκδουλεύσει τῆς Ἀνθρωπότητος. ε) Ὁ ἡρωϊσμός τοῦ καθημερινοῦ βίου.
Ἀυτοκράτησις.	ἕκτα ἐτῶν.	α) Περὶ τὸ τρώγειν· προτίμησις ἀπλῶν καὶ ὑγιεινῶν φαγητῶν. β) Περὶ τὸ φέρεσθαι· ἀποφυγὴ ἰσχυρογνωμοσύνης, συνοφρυώσεως, ἐξάψεως, φιλονικίας. γ) Περὶ τὸ ὀμιλεῖν· ἀποφυγὴ σκαιολογίας καὶ ὀργίλου τόνου. δ) Περὶ τὸ διαλογίζεσθαι· ἀποδίωξις πονηρῶν στοχασμῶν.		Θέλγησις.	δεκαεπτά-ρων ἐτῶν. Ἰσχυροποίησις τῆς θελήσεως τοῦ πράττειν τὸ ὀρθὸν νοημόνως, ἀδιστακτικῶς, πλήρως, φαιδρῶς καὶ μετὰ ζήλου.
Δικαιοσύνη.	ἕκτα ἐτῶν.	α) Πρὸς τοὺς συντρόφους, β) Πρὸς τοὺς γέροντας, γ) Πρὸς τοὺς ἀτυχήσαντας (ἦτοι ἀνισχύρους, ἡλιθίους, τραυλοῦς, νάνους).		Ἰδεώδη.	δεκαεπτά-ρων ἐτῶν. Σπουδαιότης καὶ κάλλος τοῦ ἀφορᾶν εἰς ἕν ἰδεῶδες ἐν τῷ βίῳ.
	ὀκτῶ ἐτῶν.	Ἀποφυγὴ παιγνίων καὶ συρμῶν συνεπαγομένων σκληρότητα.		Ἰδιοκτησία.	δώδεκα ἐτῶν. Εὐθύνη διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἀνηκόντων ἡμῖν.
	ἑννέα ἐτῶν.	Ἐπινείειν εἰς τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἐν τῷ σχολείῳ καὶ οἴκῳ.			
	δέκα ἐτῶν.	α) Πρὸς πάντας ἀδιακρίτως περιωπῆς, ἐθνικότητος, ἢ θρησκευματος καὶ πρὸς τὰ ζῶα β) Ἐπιείκεια στοχασμοῦ περὶ τῶν ἄλλων. γ) προορισμός τοῦ δικαιοσυνίου.			
	δώδεκα ἐτῶν.	α) Σχέσεις μεταξύ ἐργατῶν καὶ ἐργοστασιαρχῶν. β) Ἔρως πρὸς ὁ,τι δίκαιον.			
	δεκαεπτά-ρων ἐτῶν.	α) Ἡ ἐννοια τῆς δικαιοσύνης. Ἱστορία αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. β) Πόθεν οἱ νόμοι—ἦτοι οἱ κανόνες οἱ διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως ὀριζόμενοι πρὸς διατήρησιν κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἀνθρωπισμοῦ.			
Εἰρήνη καὶ πόλεμος.	δώδεκα ἐτῶν.	α) Αἱ νίκαι τῆς εἰρήνης καὶ ἡ ἀξία τῶν. β) Τὸ καθήκον τοῦ πολίτου ἐν περιπτώσει εἰσβολῆς. γ) Πᾶς πόλεμος βάρβαρος.			
	δεκαεπτά-ρων ἐτῶν.	α) Διεθνεῖς σχέσεις. β) Διαιτησία μεταξύ ἐθνῶν σημεῖον ἀνθρωπισμοῦ.			

	Ἡλικία.	Γενικαὶ διασαφῆσεις.
Ἰδιοκτησία.	δεκατεσσάρων ἐτῶν.	α) Ατομικὴ περιουσία, κοινωνικὴ περιουσία. β) Ἡ σφαῖρα καὶ ἡ εὐθύνη ἐκάστης.
Καθαριότης.	τριῶν ἐτῶν.	Χειρῶν, προσώπου, ἐνδυμῶν, σώματος.
	ἕξ ἐτῶν.	Κόμης, ὀφθαλμῶν, ὠτῶν, ῥινός, χειλέων, ὀδόντων, χειρῶν, ποδῶν.
	ἑπτὰ ἐτῶν.	α) Ἐν τῷ οἴκῳ. β) Ἐν τῷ σχολείῳ. γ) Καθ' ὁδόν. δ) Κοσμιότης.
Οἰκονομία.	δέκα ἐτῶν.	Χρησις καὶ κατάχρησις τοῦ χρήματος.
	δώδεκα ἐτῶν.	Διατί ἢ σπατάλη εἶνε ἀνήθικον, καὶ ὁ θησαυρισμὸς ἐπίσης.
	δεκατεσσάρων ἐτῶν.	Διότης τοῦ βίου. Ἀποφυγὴ χρεῶν καὶ χαρτοπαιγίου.
Πατριωτισμός.	δέκα ἐτῶν.	Συντελεῖν εἰς τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τῶν κεκανομισμένων ἐν τῇ πόλει.
	δώδεκα ἐτῶν.	Ἐλευθερία κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ. Ποῖαι αἱ ἀληθεῖς ἐκδουλεύσεις πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους.
	δεκατεσσάρων ἐτῶν.	α) Τί ἐστὶ ψῆφος καὶ ποῖα ἡ εὐθύνη τῆς. β) Ὑποχρεώσεις τῶν κυβερνώντων πρὸς τὸν λαόν. γ) Ἡ κοινωνία καὶ ἡ ἐξέλιξις αὐτῆς εἰς ἔθνος ἀπὸ τῆς ἀρχηγόνου οἰκογενείας, καὶ φυλῆς. δ) Παγκόσμιος, ἀδελφότης. Ἐνότης τῆς Ζωῆς Ἀλληλεγγύη.
Πειθαρχία.	ὀκτῶ ἐτῶν.	α) Προθυμία καὶ ἐγκάρδιος ὑπακοή εἰς τοὺς γονεῖς, διδασκάλους καὶ ὀδηγούς. β) Σέβας πρὸς τοὺς κανονισμούς, οἵτινες εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι χάριν τῆς τάξεως.
Σύνεσις.	ἐννέα ἐτῶν.	α) Περίσκεψις εἰς τὰς ἐκφράσεις καὶ τὰς πράξεις. β) Ἐγκράτεια περὶ τὸ τρώγειν, περὶ τὸ ἐργάζεσθαι καὶ περὶ τὸ παίζειν. γ) Γνώσις τῶν στοιχείων τῆς τροφῆς καὶ ἀποφυγὴ τῶν διὰ σκληρότητος ἐπιτυγχανομένων τροφίμων.
Συνεταιρισμός.	δεκατεσσάρων ἐτῶν.	α) Μεταξὺ πολιτῶν. β) Μεταξὺ ἔθνων ἀνταλλαγὴ σκέψεων, τεχνῶν, προϊόντων, ἐφευρέσεων.
Τάξις.	τριῶν ἐτῶν.	Ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν τῷ σχολείῳ, καθ' ὁδόν.
	ὀκτῶ ἐτῶν.	α) Συστηματικότης. β) Ἐγκαιρότης (punctuality). γ) Ἐνημερότης.
Τιμιότης.	ἐννέα ἐτῶν.	α) Ἐν τῇ ὑπολήψει τῶν ἄλλων ἀξιοπιστία. β) Ἐν τῇ ὑπολήψει σεαυτοῦ αὐτοσεβασμός.
Ἔρῳποι.	τριῶν ἐτῶν.	α) Εὐπροσηγορία. β) Εὐπρέπεια περὶ τὸ τρώγειν. γ) Εὐπρεπῆς χρῆσις ἐπίπλων, βιβλίων, ἀθυρμάτων κλπ.

	Ἡλικία.	Γενικαὶ διασαφῆσεις.
Ἔρῳποι.	ἕξ ἐτῶν.	α) Εὐπρέπεια περὶ τὸ τρώγειν μετριότης. β) Ἀβροόπεια. γ) Ἐρημία. δ) Ἐγκαιρότης.
	ἑπτὰ ἐτῶν.	α) Ἀβροόπεια καὶ καθαριότης ἐκφράσεως. β) Κοσμιότης καθ' ὁδόν. γ) Πῶς ἐκτελεῖται ἀπλῆ τις ἐκδουλεύσις οἷον μετάδοσις μηνύματος.
	ὀκτῶ ἐτῶν.	α) Λεπτότης ἐκφράσεων. β) Εὐπρέπεια ἐν δημοσίοις τόποις. γ) Ἀφιλαυτία.
	ἐννέα ἐτῶν.	α) Φαιδρότης καὶ ἀποφυγὴ ἐπιτιμήσεων καὶ κακισμοῦ. β) Ἀποφυγὴ οἰήσεως καὶ ψευδομετριοφροσύνης. γ) Μετριοφροσύνη. δ) Αὐτοσεβασμός.
	δέκα ἐτῶν.	α) Ἀβρότης καὶ εὐλάβεια πρὸς πάντας. β) Αὐτοκρίτησις.
	δώδεκα ἐτῶν.	α) Τεκμηριούμενοι ἐκ τῆς ἐνδυμασίας. β) Τεκμηριούμενοι ἐκ τῆς ἐκλογῆς φίλων, βιβλίων, διασκεδάσεων.
Ὑπομονή.	ὀκτῶ ἐτῶν.	α) Ἀνέχου. β) Ἀρκοῦ. γ) Συγχώρει.
Φιλαλήθεια.	τριῶν ἐτῶν.	α) Φανερολογία πρὸς τοὺς γονεῖς, διδασκάλους καὶ ὀδηγούς. β) Ἀποχή τοῦ διαπράττειν (διαδραματίζειν) ψεῦδος.
	ἕξ ἐτῶν.	α) Ἀπόφευγε ὑπερβολὰς εἰς τοὺς λόγους. β) Ἀπόφευγε προσποίησην.
	ἑπτὰ ἐτῶν.	Ἡ ἱερότης τῆς ὑποσχέσεως.
	ὀκτῶ ἐτῶν.	α) Ὀλόκληρον τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ τὴν ἀλήθειαν. β) Ἡ ἀποσιώπησις μέρους τῆς ἀληθείας ἰσοδυναμεῖ πρὸς ψεῦδος. γ) Στάσις ἢ χειρονομία ἐξαπατώσα ἰσοδυναμεῖ πρὸς ψεῦδος. δ) Σπουδαιότης τῆς φανερολογίας.
	ἐννέα ἐτῶν.	α) Ἀκρίβεια εἰς τὸ ἐκθέτειν καὶ πληροφορεῖν. Πρασοχὴ κατὰ τῆς κακολογίας. β) Ἀπεχε διπλωματικῶν κινήσεων σκοποῦσῶν ἀπάτην. Αὐταὶ ἀποτελοῦν τὴν λεγομένην διάπραξιν ἢ διαδραματίσιν ψεῦδους. γ) Ἀπλότης, ἀκρυψίνομι καὶ ἀκακογνωμοσύνη. δ) Ἐρεῦνα τὴν ἀλήθειαν.
	δέκα ἐτῶν.	α) Σέβου τὴν διαφανίαν. β) Ζῆν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. γ) Ἱστορίαι τῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.
δώδεκα ἐτῶν.	α) Θρίαμβος τῆς Ἐπιωτήμης καὶ ἴητα τῆς ἀμαθίας καὶ δεισιδαιμονίας. β) Σέβας πρὸς τὸ ἀγνωστον καὶ ἔρευνα αὐτοῦ—Προῖοισι ἀλήθεια. γ) Ἐρωσ τῆς ἀληθείας—Σέβου καὶ ἔρευνα.	
Φιλεργία.	ἑπτὰ ἐτῶν.	α) Βοήθει εἰς ἐκτέλεσιν τῶν οἰκιακῶν ἔργων. β) Βοήθει εἰς τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου. γ) Χρησιμοποίησις χειρῶν καὶ ἑγκεφάλου.

Ὡς κάτοπτρον τῶν τάσεων τῆς ἐποχῆς μας ὁ ἄνωγι πίναξ, καίτοι μακρὰν ἀπέχει ἰδεώδους συστήματος ἠθικῆς, εἶνε ἄρκετὰ διδακτικὸς. Ἐκρῖνα ὅθεν ἐπάναγκες νὰ τὸν ἐξασφαλίσω διότι εἶνε λίαν ἀμφίβολον ὅτι θὰ συνελέγετο ἐν ἄλλῳ περιοδικῷ ὑπὸ Ἕλληνας ἐρευνητοῦ. Ἀφίνω ὁμως τὸν ἀναγνώστην νὰ μεριμνήσῃ περὶ ἐξαγωγῆς πορισμάτων. Φερ' εἰπεῖν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔννοιαν τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς φιλαληθείας κλπ. παρ' Ἀγγλοῖς καθὼς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναλογίαν τῶν διαφόρων θεμάτων πρὸς τὰς ἡλικίας. Ἡ ἰδέα ὅτι πρέπει νὰ διδάσκεται ἀρρενοπρέπεια εἰς ἐξαετὲς παιδίων καὶ χρησιμοποίησις χειρὸς καὶ ἐγκεφάλου εἰς ἑπταετὲς εἶνε γονιμοτάτη. Ἐπίσης ἡ σημασία ἣτις ἀποδίδεται εἰς τὴν φιλαληθείαν καὶ τὸ θάρρος καταδηλοῦται ἐκ τοῦ ἄνωγι πίνακος λίαν εὐγλωττως. Ἀληθῶς, ὡς ὁ Κικέρων λέγει "Τίνα μείζονα, τίνα κρείσσονα ὑπηρεσίαν δύναται τις νὰ παράσῃ εἰς τὴν πατρίδα του ἢ ἐκθέτων ἐνώπιον αὐτῆς σύστημα διδαχῆς καὶ διαπαιδαγωγῆσεως τῆς νεότητος; Ἰδίως ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν καθ' ἃς ἡ φαυλότης καὶ ἡ ἀσωτία ἐκορυφώθησαν, οὐδὲν ἔλαττον ἢ αἰ ἠνωμένοι προσπάθειαι τῶν ἀγαπώντων τὴν πατρίδα των εἶνε ἀναγκαῖαι ὅπως τηρῶσι τὴν νεότητα ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ." Καὶ ὅταν ἐνέργειαι οἷαι αἰ ἄνωγι θεωροῦνται ἐπιέγουσαι διὰ τὴν Ἀγγλίαν τί νὰ εἴπῃ τις περὶ τῆς ὀρφανῆς πατρίδος μας;

ΝΕΑ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

Τὸ γαλατικὸν πνεῦμα ἔδωκε τὸ coup de gr̄ace εἰς τὸν θεσμόν τῆς βασιλείας πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, καὶ φαίνεται ἤδη μέλλον μετ' οὐ πολὺ νὰ συγκεντρώσῃ τὴν διαλυτικὴν του δύναμιν ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἱερωσύνης. Διακόσιοι ἱερεῖς καθ' ἕκαστον ἔτος ἐγκαταλείπουσι τὴν Ἐκκλησίαν ἐν Γαλλίᾳ ἐπιδιδόμενοι εἰς γραφικὰ ἢ χειρωνακτικὰ ἔργα πρὸς βιοπορισμὸν των. Τὸ φαινόμενον εἶνε λίαν χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας καὶ δεικνύει ὅτι ὁ καθολικισμὸς διατρέχει κρίσιν ἐξ ἧς ἴσως θὰ ἐξέλθῃ ἐλευθερόφρων ἢ διαμαρτυρόμενος. "Ὅταν χίλιοι ἱερεῖς ἐντὸς μιᾶς πενταετίας εὐρίσκουσι τὸν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς ἱερωσύνης βιοπορισμὸν ἀφόρητον καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν συνείδησίν των, τὸ συμπέρασμα εἶνε ἀναπόδραστον ὅτι ὁ θεολογικὸς τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι τείνει εἰς ἀπόσβεσιν παντοῦ ἐνθα ζωτικὰ ζητήματα διαγωγῆς καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἀναφύονται. Ἀναμφιβόλως δὲ πλὴν τῶν χιλίων ἐν ἐκάστη πενταετία οἵτινες παραιτοῦνται τῆς ἱερωσύνης θὰ εἶνε τοῦλάχιστον ἄλλοι δισχίλιοι ἢ καὶ πλείονες οἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ καὶ δὲν δύνανται ἢ δὲν τολμῶσιν. Ἡ ζῶσα ἰδέα, ἡ προκύψασα κυρίως ἐκ τῆς διδαχῆς τοῦ Γερμανοῦ φιλοσόφου Κάντ, ὅτι ἔργον ἡμῶν εἶνε νὰ ἐγκαινίσωμεν τὸν παράδεισον ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γῆς ἀντὶ

νὰ φρονῶμεν ὅτι ἱεροτελεστῖαι τινες θὰ μᾶς ὀδηγήσωσιν εἰς αὐτὸν μετὰ θάνατον, εἶνε ἰδέα ἣτις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν λαμβάνει κράτος ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Ἡ γαλλικὴ ἰδιοσυγκρασία, ποτισθεῖσα καὶ ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Κάντ, ἐξανίσταται κατὰ τῶν μεσαιωνικῶν παραλογισμῶν. Τὸ οὐσιώδες διὰ τὴν ἀνθρωπίνην εἰρήνην, διὰ τὴν εὑρεσιν τῆς ἀληθείας, διὰ τὴν κατ' ἄκρησιν τῆς ἀφθίτου ζωῆς εἶνε ἡ διαγωγή, ἡ πίστις εἰς τὰς ἠθικὰς ἡμῶν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀλλήλους. Τοῦτο εἶνε τὸ τηροῦν τὸν ἀνθρωπὸν ἐν τῇ ἀληθεῖ τροχιᾷ του, καὶ διὰ τούτου μόνου εἶνε δυνατὸν βαθμηδὸν νὰ φθάσῃ τις εἰς ἀσφαλὲς κριτήριον περὶ τοῦ τί καλὸν καὶ τί κακόν. Τρεῖς μεγάλοι, ἀληθεῖς φωστήρες τῆς ἀνθρωπότητος, βαθεῖς ἐρευνηταὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἐρμηνευταὶ τῶν νόμων τῆς διαγωγῆς εἶνε ὁ Ἀμερικανὸς Ἐμερσον, ὁ Γερμανὸς Κάντ καὶ ὁ Γάλλος Κόντ. Καλλήτεροι ποιμένες, καλλήτεροι ὀδηγοὶ πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν δὲν ὑπάρχουσιν. Ὁ κληρικὸς ὁσπδήποτε σοφὸς καὶ ἂν εἶνε οὐδέποτε δύναται νὰ εἶνε ὀδηγός, διότι ἀντὶ νὰ διαλευκαίνῃ, συγχέει. Ἐὰν περιπέσῃ εἰς σφάλμα δὲν τὸ διορθῶναι ὡς θὰ ἔπραττεν εἰς Δάρβιν, εἰς Χώξλυ, εἰς Σπένσερ, ἀλλὰ χρησιμοποιοῖ καθιερωμένας ὑπεκφυγὰς διὰ νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὰς δοξασίας του. Τὸ ἀναλλοίωτον τῆς δοξασίας εἶνε χίμαιρα. Τὰ πάντα αὐξάνουσι καὶ ἡ αὐξήσις συνεπάγεται ἀναποδράστως ἀλλοίωσιν. Ἐὰν ὁ καθολικισμὸς ἐπιδέχεται αὐξήσιν καὶ ἐξέλιξιν, εἶνε ἀναπόδραστον ὅτι θὰ ὑποστῇ ἀλλοίωσιν καὶ ἐπέκτασιν. Ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις δύναται τις νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ προκύψῃ τι ὑπέρτερον τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας μετὰ τὰ 39 ἄρθρα της καὶ τὴν κατὰ γράμμα ἐρμηνείαν τοῦ εὐαγγελίου. Ὡς λέγει τὸ ὄλοεν ἀφυπνιζόμενον θρησκευτικὸν γαλατικὸν φρόνημα, "τίς ἢ ἀνάγκη νὰ λαμβάνῃ τις, φερ' εἰπεῖν, τὴν ἀνάστασιν κατὰ γράμμα; Ἡ ἰδανικωτάτη ἀλληγορία τοῦ γικῶντος τὸν θάνατον πνεύματος εἶνε ὠραία, ἐπαρκῆς καὶ ἐμπνέουσα. Ἄν ἀνεγίνωσκομεν τὸ εὐαγγέλιον ὡς γλῶσσαν συμβόλων, θὰ ἠσθανόμεθα ὅλην τὴν ζωὴν ἢν περικλείει καὶ ὅλον τὸ κάλλος του. Θὰ ἠσθανόμεθα τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ ὡς συμβολίζουσιν τὴν ἄορατον Ἐκείνην καὶ μόνην πραγματικότητα ἀπέναντι τῆς ὁποίας ὅλα τὰ ἄλλα εἶνε σκιαί." Ἡ τάσις αὕτη τῆς γαλλικῆς ἐκκλησίας εἶνε ἀξιοσημελιωτος καὶ δὲν χρονολογεῖται εἰμὴ ἀπὸ δεκαετίας, ὁ δὲ ἀγγλίνους Λέων ΙΓ' ἀντελήφθη αὐτήν, καὶ λέγεται εἰπῶν ὅτι ὅπως ἡ Γαλλία διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, ἐκήρυξεν εἰς τὰ ἔθνη τὸ εὐαγγέλιον τῆς πολιτικῆς ἰσότητος, προώρισται δι' ἄλλης ἐπαναστάσεως, ἐλπίζομεν εἰρηρικῆς, νὰ κηρύξῃ τὸ εὐαγγέλιον τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἣτοι τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐρεύνης. Ἡ γαλατικὴ ἰδιοσυγκρασία εἶνε σφοδρὰ καὶ ἐπισπεύδουσα, καὶ ἂν τὸ πνεῦμα τῆς θρησκευτικῆς

αναγεννήσεως κραταιωθῆ ἐν Γαλλίᾳ, δυνάμεθα πεποιθότως νὰ προσδοκῶμεν μεγάλην πνευματικὴν μεταμόρφωσιν ἐντὸς τῆς ἐνεστῶσης γενεᾶς ἀνατέλλουσαν ἐκ Παρισίων. Ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ εἶνε ἄξια μεταδόσεως διὰ τῶν σελίδων τούτων τὰ δημοσιευόμενα ὑπὸ τοῦ Φρουροῦ, ἐφημερίδος ἐχούσης ἐν Ἀγγλίᾳ γόητρον περὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας ὅσον οἱ Τάιμς περὶ τὰ τῆς πολιτείας. Ὁ Φρουρὸς ἐπισκοπῶν τὰς ἐν Γαλλίᾳ τάσεις καὶ ἰδίως ἐξ ἀφετηρίας τοῦ προσφάτου συγγράμματος τοῦ Λοαζῦ, ὅπερ εἶνε μία τῶν πηγῶν τῆς γαλλικῆς θρησκευτικῆς ἐξεγέρσεως, λέγει “Δύο πράγματα ἀναποδράστως ἀφίνουσιν ἐντύπωσιν εἰς τὸν νοῦν παντὸς γνωρίζοντος τὸ ἔργον τοῦ Λοαζῦ—ἡ εἰλικρίνεια τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ εἰλικρίνεια τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν. Ὁ ἀνὴρ κέκτηται πάντα τὰ χάρισματά του σοφοῦ—ὑπομονὴν, φιλοπολίαν, καὶ εἰλικρίνειαν. Ἐρευνᾷ ἀκαμάτως καὶ χωρεῖ εἰς τὰ συμπεράσματά του ἀφόβως. Ἐπαναστάτης εἶνε ὄχι ἀπλῶς διὰ νὰ εἶνε ἐπαναστάτης, ἀλλὰ διότι τὰ γεγονότα ἄτινα διὰ τῆς ἐρεύνης εὐρίσκει δὲν τοῦ ἀφίνουσιν ἄλλην διέξοδον. Πανθομολογούμενον ἤδη πρόκειται ὅτι τὸ ἐνεστὸς θρησκευτικὸν φρόνημα εἶνε ἐν μεταβατικῇ καταστάσει. Ἄλλ’ ἴσως δὲν εἶνε ὑπὸ πάντων ἀνεγνωρισμένος ὁ χαρακτήρ τῆς μεταβατικότητος. Ἀπὸ χειρὸς εἰπεῖν, ὁ χαρακτήρ οὗτος συνίσταται εἰς τοῦτο ὅτι πανταχοῦ ὑπάρχει τάσις πρὸς λήξιν τῆς μακρᾶς περιόδου καθ’ ἣν ἐπεκράτησε διαζύγιον μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ. Ἐἴπερ τις καὶ ἄλλος τῶν θεολογούντων, ὁ Λοαζῦ ὑπέκλυψεν εἰς τὴν ἀκαταγώνιστον λογικὴν τῶν πραγμάτων. Αἰσθάνεται ὅτι ἡ θρησκεία τὴν μὲν οὐσίαν καὶ τὸ πνεῦμα εἶνε θεία, τὴν δὲ μορφήν εἶνε παντοῦ καὶ πάντοτε ἀνθρωπίνην. Πᾶσα ἐκφανσις τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος—λατρεία, δόγμα, διοικήσεις, ἱεραρχία, ἐγκλείει ἀληθῶς θείαν πνοήν, ἀλλ’ εἶνε πάντοτε σχετικὴ καὶ ἀνάλογος πρὸς τὰς καιρικὰς χρείας καὶ περιστάσεις. Ἐντεῦθεν ἐκάστη τῶν ἐκφανσεων τῆς θείας πνοῆς ἔχει τὴν ἱστορίαν της, εὔρηται ἐν διηνεκεῖ ἐξελίξει, καὶ ἀναποδράστως ἀλλοιοῦνται διηνεκῶς ἀφοῦ εἶνε ἐκφανσις ζωῆς. Ἡ λατρεία εἶνε ἡ ἐκφρασις τῶν θρησκευτικῶν πόθων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀλλάσσει καθόσον καὶ αἱ θρησκευτικαὶ χρείας τῶν ἀνθρώπων ἀλλάσσουν. Τὸ δόγμα εἶνε ἐρμηνεία θρησκευτικῶν γεγονότων γενομένη ὑπ’ ἀνθρώπων, καὶ ἀναποδράστως ἀλλάσσει μετὰ τῶν ἀλλασσοῦσάν διανοητικῶν συνθηκῶν τῶν καθοριζουσῶν τὴν ὑπὸ ἀνθρώπων ἀντίληψιν τῶν θρησκευτικῶν γεγονότων. Ὁ Λοαζῦ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπαιτεῖ πίστιν εἰς τὰ δόγματά της ὡσεὶ ταῦτα ἦσαν ἀποχρῶσα ἐκφρασις τῆς ἀπολύτου ἀληθείας, ἀλλὰ τὰ παρουσιάζει ὡς τὴν ὀλιγώτερον ἀτελεῖ ἐκφρασιν ἣτις εἶνε δυνατὸν ἠθικῶς νὰ

κατορθωθῆ. Ἡ Ἐκκλησία ἀξιοῖ ἀπλῶς νὰ παράσχη βοήθημα εἰς ἕκαστον ποθοῦντα νὰ γαλουχηθῆ ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς ὡς δύναται κάλλιον. Οὐδέποτε εἶνε δυνατὸν δύο ἄνθρωποι νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὸ αὐτὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐκαστος ὀφείλει νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ εὐρίσκη δι’ ἴδιον λογαριασμὸν καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ βοηθούμενοι ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ἐκκλησίας.” Τὸ σύγγραμμα τοῦ Λοαζῦ εἰς ὀλίγας θαυμασίας σελίδας δίδει τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰῶνος ὅτε ὑπῆρχον διάφοροι αὐτόνομοι ἐκκλησίαι καὶ ἐκάστη διωκεῖτο ὑπὸ τοῦ πρεσβυτερίου συλλήβδην καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐνὸς ἀτόμου. Ἡ ἐξέλιξις ὅμως ἐπέβαλε τὸν μοναρχισμὸν διότι παρέστη ἡ ἀνάγκη νὰ ζυμωθῶσι περὶ τὰς χριστιανικὰς ιδέας οἱ λαοὶ τῆς Δύσεως. Ἡ Εὐρώπη ἦτο χάος μετὰ τὴν ἐκλείψιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς τινος αὐθεντίας οἷα ἡ τῆς Ῥώμης, ἡ γνώσις τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰησοῦ δὲν θὰ ἐκέρδαιεν ἔδαφος. Ἀπὸ τοῦδε ἡ ἐξέλιξις—ἡ θεία οἰκονομία—θ’ ἀνταποκριθῆ εἰς ἄλλας χρείας καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία κατ’ ἀνάγκην θὰ ὑποστῆ ἀλλοίωσιν. Τὸ εὐαγγέλιον εἶνε πηγὴ ζωῆς, ἀλλ’ ἡ ζωὴ χρήζει μορφῆς πρὸς ἐκφρασιν καὶ αἱ μορφαὶ εἶνε ποικίλαι, ἀλλοιώσιμοι καὶ ἐξελίξιμοι. Τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἡ ἀναγγελία τοῦ προσδοκητέου Χρυσοῦ Αἰῶνος. Ἡ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶνε ὅτι ὁ πιστεύων εἰς τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ ὀφείλει λογικῶς νὰ προσδοκᾷ τὴν ἀνατολήν τοῦ Χρυσοῦ Αἰῶνος καὶ νὰ ἐργάζεται δι’ αὐτήν. Ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν εὐρύνονται αἱ περὶ Χρυσοῦ αἰῶνος συλλήψεις. Ἄλλη ἦτο ἡ περὶ αὐτοῦ σύλληψις ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄλλη ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν μετεγενεστέρων. Ἡ μεταβολὴ τῆς συλλήψεως ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν εἶνε αὐτὴ καθ’ ἑαυτήν ὄρος σταδιοδρομίας πρὸς τὸν Χρυσὸν Αἰῶνα. Το οὐσιῶδες εἶνε ἡ σταδιοδρομία. Ὅταν θεσμός τις, ἡ ὁμάς τις, ἡ ἄτομόν τι παύσῃ νὰ σταδιοδρομῆ, παύει νὰ ὑπάρχη.

Ἡ ΙΚΜΑΣ ΤΟΥ ΦΥΤΟΥ.

Τὸ ἔαρ εἶνε ἐποχὴ καθ’ ἣν αἰσθάνεται τις ἰσχυρότερον ἢ ἄλλοτε ἐνδιαφέρον περὶ τὰ τῆς γεωργίας καὶ ἐπωφελοῦμαι τούτου ἵνα κινήσω τὸν ἀναγνώστην εἰς ἐρευναν γεωργικοῦ τινος προβλήματος ἀναφερομένου εἰς τὴν αὔξησιν τῶν δένδρων. Ἡ σπουδαιότης του εἶνε κυρίως θεωρητικὴ, ἀλλ’ ἡ κατανόησις αὐτοῦ συνεπάγεται καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον, διότι ἡ μέθοδος τῆς καλλιέργειας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὀρθῆς ἀντιλήψεως τῶν νόμων τῆς αὔξεσεως. Ἐν τοῖς δένδροις ἐκτελεῖται εἶδος τι κυκλοφορίας ὑγρῶν, ἀλλὰ ἐπιστημονικῶς δὲν ἐξηκριβώθη ποσῶς ὁ τρόπος τῆς κυκλοφορίας ταύτης. Ἐπὶ μακρὸν ἦτο παραδεδεγμένη ἡ

θεωρία ὅτι ὁ ὀπὸς τοῦ φυτοῦ ἀναρριχᾶται ἐκ τῆς ρίζης βραδέως χωρῶν ἐπὶ τὰ ἄνω. Διάφοροι ἐπιστημονικοὶ ὄροι διευτυπώθησαν πρὸς ἐξήγησιν τοῦ πράγματος, οἷον τριχοειδῆς ἔλξις, διαπνοή, ἀναμύζησις, εἰσαναρρόφησις, κλπ. ἀλλὰ ἡ πρακτικὴ ἔρευνα οὐδόλως ἱκανοποιεῖται ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων ἐξηγήσεων. Πολλάκις πρόκειται περὶ δένδρων ἐχόντων ὕψος ἑκατὸν μέτρων ἢ τριχοειδῆς ἐνέργεια δὲν εἶνε ἐπαρκῆς ἐξήγησις προκειμένου περὶ τόσοῦ ὕψους, καὶ ἐπίσης ἀνεπαρκῆς ἀποδεικνύεται ἑκάστη τῶν ἄλλων θεωριῶν. Ἐντεῦθεν πολλοὶ ἐρευνηταὶ ἤχθησαν νὰ ἀποφανθῶσιν ὅτι ἴσως πᾶσαι αἱ ὑποθεθεῖσαι ἐνέργειαι κατορθοῦσι τὴν κυκλοφορίαν τοῦ φυτοῦ ἀλληλεγγύως ἢ συλλήβδην, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπαράδεκτον καθίσταται ἅμα ἐνθυμηθῶμεν ὅτι οἱ ὄροι οὓς ἀπαιτεῖ μία ἐνέργεια εἶνε ὅλως ἀσυμβίβαστος πρὸς τοὺς ὄρους οὓς ἀπαιτεῖ ἄλλη. Παραδείγματος χάριν ἡ τριχοειδῆς ἔλξις ἀπαιτεῖ ἀκόλυτον δίοδον, ἐνῶ ἡ ἀντλητικὴ ἐνέργεια ἀπαιτεῖ βαλβίδας. Σημειωτέον δὲ ὅτι βαλβίδες ἐν τῷ φυτῷ δὲν ὑπαρχοῦσιν. Οὔτε ἐὰν ὄλαι αἱ ὑποθεθεῖσαι ἐνέργειαι συνδυασθῶσι δύνανται νὰ ἀναβιβάσωσι τὸ ὑγρὸν εἰς ὕψος ἑκατὸν μέτρων. Τελευταίως ἐξεδόθη μελέτη προβάλουσα τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι οὐδεμία ἀναρρίχησης ὀποῦ συμβαίνει ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας ὑγρὸν τι κατέρχεται ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ὡς ἕκαστος δύναται δι' ἐπισταμένης παρατηρήσεως καὶ δι' ἀπλουστάτου πειράματος ν' ἀρυσθῆ ἀποχρώσας ἐνδείξεις τοῦ πράγματος. Ἄς δέσῃ τεμάχιον σύρματος ἢ σχοινοῦ περὶ τὸ στέλεχος νεαροῦ δένδρου οὕτως ὥστε νὰ παρακωλυθῆ ἡ δίοδος τοῦ ὀποῦ. Ἐὰν ὁ ὀπὸς ἔρχεται ἐκ τῶν κάτω, φυσικὸν εἶνε νὰ προσδοκῆ τις μετὰ τινος ἡμέρας ἐξοίδημα τοῦ στελέχους κάτωθι τοῦ ἐπιδέσμου. Τί ὅμως πράγματι συμβαίνει; Τὸ στέλεχος ἐξοιδαίνεται ἄνωθι τοῦ ἐπιδέσμου. Μακρὰ σειρὰ πειραμάτων ἐγένετο ἐπὶ παντὸς εἶδους δένδρων, καὶ ἐν πᾶσιν ἀνεξαιρέτως τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα παρήχθη. Ἐξοίδησις ἄνωθι τοῦ ἐπιδέσμου. Τὸ πείραμα ἐγένετο καὶ ἄλλως. Ἀφηρέθη ἐπιμελῶς διὰ μαχαιρίου δακτύλιος φλοιοῦ ἐκ τῆς περιφερείας τοῦ στελέχους, καὶ παρήχθησαν πάντοτε ἀνεξαιρέτως τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα. Πρῶτον ὁ ὀπὸς ἐκκρίνεται ἀπὸ τὸ ἄνω χεῖλος τῆς πληγῆς, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ κάτω. Δεύτερον, τὸ φυτὸν ἀπὸ τοῦ δακτυλίου καὶ κάτω ξηραίνεται, ἐνῶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ φυτοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀκμάζῃ ἐπὶ τινα ἔτη. Εἶνε ἄρα ἐσφαλμένη ἢ γενικῶς παραδεδεγμένη θεωρία ὅτι ὁ ὀπὸς παράγεται ὑπὸ τῶν ριζῶν καὶ ὅτι ἀναρριχᾶται πρὸς τὰ φύλλα, ἀλλ' ἀληθές, ὡς φαίνεται, εἶνε ὅτι τὰ φύλλα κατεργάζονται τὸν ὀπὸν ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαίραν, τὴν βροχὴν, καὶ τὴν δρόσον. Τὸ ρευστὸν εἶτα βαίνει πρὸς τὰ κάτω δυνάμει ἀπλῶς τοῦ κοινῶ νόμου τῆς βαρύτητος, τρέφον τὸν ὀργανισμόν. Τὸ θέρος, ὁ ὀπὸς εἶνε ὅλως ρευστὸς καὶ ἡ

θρεπτικὴ του δύναμις ἐνεργεῖ ἐπὶ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ δένδρου, ἀλλὰ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀρχίζει νὰ συμπυκνοῦται καὶ ἐπομένως ἀντὶ νὰ πίπτῃ, κολλᾷ μεταξὺ τοῦ φλοιοῦ καὶ τῆς λευκῆς ψύχας. Τῶν ριζῶν ἡ λειτουργία δὲν εἶνε νὰ κατεργάζωνται ὀπὸν, ἀλλὰ νὰ ἀπορροφῶσι τὰ ἀέρια τὰ παραγόμενα ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὰς ἀποσυντιθεμένης ὕλης. Ἡ περὶ τὰς ρίζας ὑγρασία ἀπλῶς ἐπιταχύνει τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ συνάμα καταλληλοποιεῖ τὰς ρίζας πρὸς ἀπορρόφησιν τῶν ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως προκυπτόντων ἀερίων. Τὰ ἀέρια τότε ἀνέρχονται διὰ τῶν καθέτων κυττάρων μεθ' ἧς ἀκριβῶς φυσικότητος τὸ ὑδαρὲς ρευστὸν κατέρχεται. Ἡ θεωρία αὕτη εἶνε ἐπιστημονικὴ διότι ἐξηγεῖ τὰ πλείστα φαινόμενα τῆς φυτικῆς ζωῆς καὶ βασίζεται ἐπὶ ἰσχυρισμῶν οὓς δὲν δυσκολεύεται τις νὰ ἀποδεχθῆ. Εἶνε εὐνοητότερον ν' ἀνέρχεται ἀέριον καὶ νὰ κατέρχεται ὕδωρ παρὰ τὴν ἀπάλην.

ΑΛΣΕΟΥΠΟΛΕΙΣ.

ΣΥΝΔΤΑΣΜΟΣ ΕΞΟΧΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ
ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

(Ἄρθρον τρίτον).

Ἡ Πρὸς ἀνέγερσιν ἀλσεουπόλεων Ἑταιρία, ἐπιτυχοῦσα ἤδη, ὡς ἀγγεῖλαμεν, τὸ ἐκ φράγκων 6,000,000, δάνειον ἀσχολεῖται εἰς τὴν εὔρεσιν τοῦ τόπου ὅπως προβῆ εἰς τὰς θεμελιωτικὰς ἐργασίας τῆς πρώτης ἀλσεουπόλεως. Ἐν χώρα ὡς ἡ Ἀγγλία πιστεύομεν ὅτι ἡ ἀγορὰ τοῦ τύπου εἶνε ἔργον πολὺ δυσκολώτερον τῆς ἐπιτεύξεως τῶν ἑκατομμυρίων καὶ ἐντεῦθεν δὲν θὰ ἐκπλαγῶμεν ἂν αἱ ἐνέργειαι τῆς εἰς τοῦτο ἐπιβραδυνθῶσι. Γνωρίζομεν ὅτι βαίνει μετὰ σπανίας περισκέψεως καὶ ἴσως ἐν ἀρχῇ κρίνη ἐπάναγκες νὰ τηρῆ μυστικότητα περὶ τὰ διαβήματα αὐτῆς πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἀγοραστῆος ἐδάφους ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα ἐπιτύχῃ πάσας τὰς χωρογραφικὰς συνθήκας ὑπὲρ τῶν ἀλσεοπολιτῶν. Ἀντιδράσεις, ὡς εἰκόσ, θὰ πρακῶσιν καὶ ὁ ἀγὼν θὰ εἶνε χαλεπὸς μέχρις οὗ ἴδῃ τὸ φῶς ἡ πρώτη ἀλσεούπολις. Τὰ πάντα θὰ βαδίσωσιν ὁμαλῶς ἔκτοτε διότι τὸ στρατόπεδον τῶν ἀντιδράσεων κατ' ἀνάγκην θὰ διασπισθῆ. Τὴν εὐδωσίαν τοῦ κινήματος, ἐννοεῖται, ἐχθρεύονται πάντες οἱ διατελοῦντες ὑπὸ τὴν πεπλανημένην ἐντύπωσιν ὅτι βάσις τοῦ συμφέροντος αὐτῶν δέον νὰ εἶνε ἡ ἐκμετάλλεσις τῶν κρατούντων κοινωνικῶν ὄρων. Ἄλλ' οἱ ὀπισθοδρομικοὶ αὐτοὶ θὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο ἀντιμαχόμενα πρὸς ἄλληλα μέρη ἀγόμενοι ὑπὸ ὑπολογισμῶν ἰδίου συμφέροντος. Τὸ ἐν τῶν ἀντιμαχομένων μερῶν θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ κεφάλαια ἐπιζητοῦντα εἰναικὴν ἔνδυσιν, ἀπὸ γαίας ποθοῦσας νὰ πωληθῶσι, καὶ ἀπὸ ἐργασίαν ἐπιδιώκουσαν ἀσφάλειαν καὶ ἀνεσιν. Τὸ δὲ ἄλλο θὰ ἐμμεῖνη εἰς τὰς ἐάλους ἐντυπώσεις μέχρις οὗ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία καταστήσῃ τὴν ἐμμοιὴν ἐφεξῆς ἀδύνατον ἢ παράλογον. Ἀκριβῶς τὸ στάδιον τοῦτο διέτρεξεν ἡ στράσις τῶν πρώτων σιδηροδρόμων. Ἐν τῷ μεταξύ ἴδωμεν τί ἔπεται μετὰ τὴν ἀγορὰν τῶν 12,000 στρεμμάτων. Ἐκλέγονται τέσσαρες ἄνδρες περιωπῆς καὶ χρηστότητος, οἵτινες ἀναλαμβάνουσι τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐγχειρήματος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐξασφαλίσει πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν τὴν πληρωμὴν τοῦ δανείου καὶ τῶν τόκων του, δεύτερον δὲ ὑπὲρ τῶν ἀλσεοπολιτῶν τὰ προσδοκώμενα πλεονεκτήματα. Εἶδομεν ὅτι ἡ ὀλικὴ εἰσφορὰ ἀπὸ τὸ γεωργικὸν τμήμα τῆς Ἀλσεουπόλεως εἶνε 250,000 φράγκα, ἀπὸ δὲ τὸ ἀστικὸν τμήμα 1,250,000 περίπου. Ἀφοῦ ἐκ

ταύτου ἡ διαχείρισις πληρώσει τοὺς τόκους τοῦ δανείου καὶ τὸ χρεωλύσιον, θὰ ἔχη εἰς χεῖρας τῆς 950,000 φράγκα διὰ τὰς κοινωνικὰς χρεῖας τῆς ἀλσεουπόλεως. Θὰ ἔκρινέ τις τὸ πᾶν ἀνεπαρκὲς διὰ τὰς ἀνάγκας λαοῦ ἐκ 30,000 ψυχῶν, ἀλλὰ βαθυτέρα ἔρευνα τοῦ πράγματος ἀποδεικνύει ὅτι ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει συνήθως ἐν τῇ οἰκονομικῇ διαχειρῆσει τῶν δημοσίων, πᾶσα δαπάνη ἐν τῇ Ἀλσεουπόλει εἶνε ἐκτάτως παραγωγική. Πρέπει ὅμως νὰ σπεύσω εἰς τὴν διεξήγησιν τοῦ διοικητικοῦ συστήματος. Ὅλα τὰ ἐνοίκια, ἅτινα θὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας ἀξίας τοῦ ἔδαφους, θὰ πληρώνονται εἰς τοὺς τέσσαρας διαχειριστάς, οἳ δὲ ἀφ' οὗ ἀφαιρέσονται τῶν καὶ χρεωλύσιον θὰ παραδίδωσι τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ὅπερ χρησιμοποιοῖ τὸ χρῆμα πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν, (περὶ τὰς 60 χιλ. φρ. διὰ τὰς ἐν τῷ ἄστει ὁδοὺς καὶ περὶ τὰς 10 χιλ. φρ. διὰ τὰς τοῦ γεωργικοῦ τμήματος), τοῦ κυκλικοῦ σιδηροδρόμου (περὶ τὰς 30 χιλ. φρ.), τῶν σχολείων (διὰ 6400 μαθητῶν—500 χιλ. φρ.), τοῦ Δημαρχείου (50 χιλ. φρ.) τῆς βιβλιοθήκης (3000), τοῦ Μουσείου (3000), τῶν πάρκων (3000), τῶν ὑπονόμων (25000). Ἄλλοι φόροι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῶσι διότι πᾶν ὅ,τι οἱ φόροι ὑποτίθενται κατορθοῦντες, κατορθοῦνται ἐν τῇ Ἀλσεουπόλει διὰ τῶν προμηθειῶν ἰδιαζουσῶν αὐτῇ διαρρυθμίσεων. Δαπάνη πρὸς διοίκησιν τῆς ἀστυνομίας δὲν ὑπελογίσθη διότι ἡ ποιότης τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν προσελκύνεται εἰς τὴν ἀλσεούπολιν εἶνε ἀμεγῆς ταραχασιῶν στοιχείων, δεύτερον τὸ σύστημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ βαθμηδὸν ἐξοβελίζει πάντα τὰ αἰτία τὰ δικαιολογούντα ἀστυνομικὴν παρέμβασιν, τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ ῥηθῆ καὶ ὡς ἀφορᾷ διασδήποτε διαφορὰς μεταξὺ τῶν πολιτῶν. Ἡ παρούσα οἰκονομικὴ σύστασις τῆς κοινωνίας εἶνε ἡ ρίζα πασῶν σχεδὸν τῶν διενέξεων καὶ θορύβων. Μὴ λησμονώμεν ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς ἀλσεουπόλεως εἶνε ἐλεύθερον εἰς πάντα κάτακτον αὐτῆς ἀφ' οὗ τὸ σύνολον αὐτῶν εἶνε ὁ μόνος ἰδιοκτῆτης αὐτοῦ. Εἶνε ἀξίωμα τῆς νεωτέρας πλουτολογικῆς ἐρεύνης ὅτι αἱ ἀπαλαιαὶ αὐξάνουσι καταπληκτικῶς παντοῦ ἔνθα ἡ γῆ εἶνε ἐλεύθερα εἰς ὅλους διότι ἐάν τις δὲν ἰκανοποιεῖται ἔκ τινος ἐργασίας δύναται νὰ προσφεύγῃ εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἔδαφους, ἐν δὲ τῇ ἀλσεουπόλει τυγχάνει ὀργανωμένων πρὸς τοῦτο εὐκολιών. Ἀξίωμα ἐπίσης εἶνε ὅτι διαφοραὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχωσιν ἀπαξ ἢ οἰκονομικὴ πηγὴ αὐτῶν ἐκλείψει. Ὁ Ἐρβέρτος Σπένσερ ἔθεσε σαφῶς τὸ ζήτημα εἰπὼν πρὸ πολλοῦ, "Ἀπαξ ὁ νόμος τῆς ἐλευθερίας ἀπάντων ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναπόφευκτος συνέπεια εἶνε ἡ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος ἀπάντων νὰ κάμνωσιν ἀδέσμευτον χρῆσιν τῆς γῆς. Ἐκ ταύτου δὲ οὐδῶς ἔπεται ὅτι πρέπει ἡ ἀνθρωπότης νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχέγονον κατάστασιν τῶν ἀγρίων, οὔτε ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀσπασθῆ τὰ κοινοβιακὰ συστήματα τῶν διαφόρων θεωριολόγων. Ὅτι ἀπαιτεῖται εἶνε ἀπλή μεταβολὴ κυρίου. Ἡ χωριστὴ κυριότης τῶν διαφόρων ἀτόμων ἢ ὁμάδων, νὰ συγκεντρωθῆ εἰς μίαν καθολικὴν συγκυριότητα. Ἄντὶ ὁ τόπος νὰ εἶνε εἰς χεῖρας ἀτόμων, νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ μεγάλου Συνόλου τῶν κατοίκων του. Ἄντὶ ὁ γεωργὸς νὰ μισθῶνται τὸ στρέμματι τὸ ἀπὸ ἑνα μεμονωμένον ἰδιοκτῆτην, νὰ τὰ μισθῶνται ἀπὸ τὸ ἔθνος. Ἄντὶ νὰ πληρῶνῃ ἐνοίκιον εἰς τὸν πράκτορα ἐνὸς λόρδου, κτηματίου, πασᾶ, νὰ τὸ πληρῶνῃ εἰς τὸν πράκτορα τοῦ Δημοσίου. Οἱ ἐπιστάται τῶν κτημάτων νὰ εἶνε δημόσιοι ὑπᾶλληλοι ἀντὶ ἰδιωτικῶν. Τοιαύτη διαρρυθμίσις θὰ ἦτο ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἠθικῆς, διότι θὰ καθίστα πάντως ἐξίσου κτηματίας καὶ εἶνε ἐπομένως αὐτόδηλον ὅτι, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας ταύτης, συνάδει κατὰ πάντα πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ ἢ κατάληψις καὶ καλλιέργεια τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς ὄφελος ἀπάντων." Τὰς δηλώσεις του ταύτας ὁ μέγας φιλόσοφος τῆς Ἀγγλίας ἀπέσυρεν εἶνε ἀληθὲς μετὰ τινα ἔτη ἄτε ἐσκέφθη ὅτι ὑπάρχουσι δύο

ἀνυπερβλήτοι κατὰ τὴν κρίσιν του δυσκολίαι α') ἡ ὑπὸ τοῦ κρείτους κατοχῆ καὶ καλλιέργεια τῆς γῆς β') ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἰδιωτῶν οἵτινες νῦν κατέχουσι τὴν γῆν. Ἄλλ' ἀμφότερας τὰς δυσκολίας ταύτας αἶρει τὸ σύστημα τῶν ἀλσεουπόλεων, διότι ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐξηγήθη ἤδη ἐπαρκῶς, πρῶτον μὲν ἡ διοίκησις τῆς ἀλσεουπόλεως εἶνε εἰς ἀμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν καὶ δὴ ταυτίζεται μὲ αὐτόν. Δεύτερον δὲ τὸ ἔδαφος, ὡς εἶδομεν, ἀγοράζεται διὰ δημοσίου δανείου. Κατὰ συνέπειαν αἱ ἀνω δηλώσεις τοῦ Σπένσερ ἐπανακτῶσι τὸ κύρος των ὡσαυτὸ μὴ τὰς ἀπέσυρε, διότι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀπελπισθῶμεν ἐπειδὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος συνέβη ποτε αἰτομά τινα νὰ παραβιάσωσι τοὺς νόμους τῆς ἠθικῆς καταλαμβάνοντα πρὸς ἀτομικῆν τῶν χρῆσιν τεμάχια τῆς εἰς πάντας ἀνηκούσης γῆς. Ὁ λαὸς τῆς ἀλσεουπόλεως ἄτε ὁ μόνος ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀλσεουπολιτικοῦ ἔδαφους ἀναθέτει τὰς λεπτομερείας τῆς διοικήσεως εἰς μίαν ἐπιτροπὴν. Οἱ ἀλσεουπολίται ἀποτελοῦσι πράγματι τὸν Δῆμον, εἶνε δὲ τὸ μόνον δημόσιον νομικὸν πρόσωπον τὸ δυνάμενον νὰ ἀσκήσῃ δικαιώματα ἰδιώτου γαιοκτῆμονος καὶ νὰ ἐνεργῆ ἀνεξαρτήτως πάσης κοινοβουλευτικῆς δεσμεύσεως. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς ἣν ἀναθέτουσι τὰ λεπτομερείας τῆς διοικήσεως δὲν εἶνε κυβερνήσις οὔτε σῶμα δημοτικῶν ἀρχόντων κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκδοχὴν, ἀλλὰ ἀπλῶς διευθυντήριον τῶν ὑποθέσεων τοῦ Δήμου (= τῶν τριακοντακισχιλίων ἀλσεουπολιτῶν) ὅπως περίπου ἐμπορικὸς τις οἶκος διευθύνεται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων του καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν. Τὸ ἀλσεουπολιτικὸν σύστημα τοιοῦτοτρόπως λύει τὸ πρόβλημα τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἄλλ' ἴδομεν τίς ἡ σύστασις καὶ τίς ἡ ἐνέργεια τοῦ Διευθυντηρίου τούτου. Δι' εὐκολίαν τοῦ λόγου ἀποκαλῶ αὐτὸ διοίκησιν καὶ ἄλλοτε δημοτικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι ἡ φράσις "δημοτικὴ ἀρχή", δὲν ἔχει πᾶσιν τὴν σημασίαν ἣν γνωρίζομεν. Τὴν διοίκησιν τῆς ἀλσεουπόλεως ἀποτελοῦσι α') τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον καὶ β') τὰ Τμήματα. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἐξασκεί ἐν ὀνόματι τοῦ ἰδιοκτῆτου τῆς Ἀλσεουπόλεως πᾶν δικαίωμα γαιοκτημοσύνης, ἐνασκέει προεῖτε κοσμητορικὴν τινα ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν Τμημάτων καὶ ὑπέχει γενικὴν τινα εὐθύνην ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὄριον τῶν διαφόρων δαπανῶν. Τὰ τμήματα εἶνε τρία καὶ ἕκαστον ἔχει χωριστὴν εὐθύνην. Τὸ πρῶτον, ὅπερ καλεῖται Τμήμα τοῦ δημοσίου ἐλέγχου, ἐφορᾷ ζητήματα οἰκονομολογικά, νομικά, μισθωτικά, οἰκοδομητικά. Τὸ καλούμενον Μηχανικὸν Τμήμα ἐπιμελεῖται τὰ τῶν ὁδῶν, ὀχετῶν, τροχιωδρόμων, σιδηροδρόμων, δημοσίων κτιρίων πάρκων, διωρυγῶν, ἀρδεύσεων, ὑδραγωγείων, φωτισμοῦ, ἀγγελιαφορικῆς ὑπηρεσίας κ.λ.π. Τὸ Τμήμα τῶν κοινωνικῶν ὑποθέσεων ἐπισκοπεῖ τὰ τῆς παιδείας, τῶν βιβλιοθηκῶν, τῶν δημοσίων λουτρῶνων καὶ πλυντηρίων, τῶν διασκεδάσεων, ψυχαγωγῶν κ.λ.π. Οἱ πρόεδροι καὶ ἀντιπρόεδροι τῶν τμημάτων ἀπαρτίζουν τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον καὶ ἐκλέγονται πάντες ἐπὶ τῇ βάσει καθωρισμένου αὐτῶν ἐπὶ ὑποψηφιότητι προγράμματος ἀφορῶντος σοβιρὰ ζητήματα συνδεόμενα μὲ τὴν ἐνημερίαν τῶν κατοίκων. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ γυναῖκες δύναται νὰ εἶνε μέλη τῆς διοικήσεως. Τὸ μόνον ὅπερ ἀπαιτεῖ ὁ ἰδιοκτῆτης (οἱ τριακοντακισχιλίοι ἀλσεουπολίται) ἀπὸ τοῦς ὑπηρετας του (τὴν διοίκησιν) εἶνε νὰ ἔχωσι σαφὴ γνώμην περὶ τῶν συμφερόντων του, καὶ ἰκανότητα νὰ ἐφαρμόζωσιν ὅ,τι αὐτὸς ἐγκρίνει. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἐξεταστέα εἶνε ἡ ἐμπορικὴ κίνησις, ἥτις ὀλόκληρος ἐνεργεῖται ἐν τῇ Κρυσταλλίνῃ Ζώνῃ. Τὸ ἐμπόριον ἐν τῇ ἀλσεουπόλει ἔχει ἡμιδημοτικὴν χαρακτῆρα τοῦθ' ὅπερ λίαν φυσικὸν λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶν ὅ,τι γίνεται ἐν αὐτῇ ἀφορᾷ εἰς τὰ κέρδος ἀπάντων. Τὸν συναγωνισμόν, ἄτε δύναμιν δημοῦργικὴν ἢ καταστρεπτικὴν ἀναλόγως τῆς γνώσεως τῶν νόμων του, ἡ ἀλσεούπολις συλλαμβάνει καὶ βυθμίζει οὕτως ὥστε ἕνα ἐνός, ἐλεύθερος ὢν, νὰ ὑπηρετῆ τὸ συμφέρον ἀπάντων, ἀφ' ἑτέρου δέ,

χαλιναγωγούμενος, να μη δύναται να βλάβη τινα. Ἡ ἐλευθερία τοῦ συναγωνισμοῦ εἶνε τοιαύτη ὥστε καὶ αὐτὴ ἢ δημοτικὴ ἀρχὴ τίθεται εἰς συναγωνισμόν, διότι ἐὰν ἄλλο τι σωματεῖον ἀποδείξῃ ὅτι παρέχει πλείονα πλεονεκτήματα. ὁ λαὸς προτιμᾷ αὐτὸ Ἐπίσης, ἐὰν οἱ κάτοικοι ἴδωσι, φερ' εἰπεῖν, ὅτι μία ἀσήμεντος αὐξήσις τῆς εἰσφορᾶς συντίθειεν εἰς δημιουργίαν λαμπροῦ ὑδραγωγικοῦ συστήματος καὶ ἀφθόνου ὕδατος, ἐὰν πεισθῶσιν ὅτι τοιαῦτα ἀποτελέσματα διὰ τόσῃ μικρᾶς δαπάνης δὲν εἶνε δυνατόν να ἐπιτευχθῶσιν ἀπὸ ἰδιωτικῆς τινα ἐπιχειρήσειν ἐπιδιώκουσαν κέρδος, φυσικὸν ἔσται ὅτι θὰ ὑποστηρίξωσι τὴν δημοτικὴν ἐνέργειαν. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον προσκαλεῖ ἐμπόρους καὶ τεχνίτας, καὶ προστατεύει τὸν συναγωνισμόν των ἔχον ἐνταυτῷ ἐξουσίαν να βέτη ὄρια εἰς τὴν κατάληψιν χώρου ὅστις ἀναγκαῖός δι' ἄλλους προσέτι προορισθέντας σκοπούς. Ὡσαύτως ἐνῶ ὁ συναγωνισμὸς τῶν ἐργοστασιαρχῶν εἶνε ἀκώλυτος ἢ δημοτικὴ ἀρχὴ ἀπαιτεῖ να ἐπιφυλάσσεται ἀκώλυτος χώρος χάριν τῆς υἰγείας τῶν ἐργατῶν. Πᾶσα ἐμπορεία διενεργεῖται ὑπὸ τὸ πνεῦμα ἀρχῆς ἐγγυωμένης τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τοῦ ἰδιοκτήτου, καὶ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον εὐθύνεται διὰ τὴν διενέργησιν ταύτην. Παραχωροῦμένου, φερ' εἰπεῖν, δικαιώματος ἐμπορείας εἰς ἓν πρόσωπον ἢ μίαν ἐταιρίαν, ἐνόσῃ εὐαρεστοῦνται πάντες ἐκ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀρνείται ἢ δέειν εἰς ἄλλον ἐμπορὸν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἅμα ὅμως ἢ κοινῇ γνώμῃ φανῆ ἀποκλίνουσα κατὰ τῶν ἐμπορικῶν μεθόδων τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος προσώπου, ἢ ἐμπορικοῦ οἴκου τότε θὰ ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἄλλον να ἔλθῃ να συναγωνισθῇ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἐμπορὸς καθίσταται ἐντελῶς ἐξηρητημένος ἀπὸ τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ κοινού, ὡς εἶνε βεβαίως δίκαιον καὶ ὀρθόν. Ὁ καλὸς ἐμπορὸς ἔχει παμμέγιστα πλεονεκτήματα ἐν τῇ ἄλσει-πῶλει καὶ εἶνε κατ' οὐσίαν δημόσιος λειτουργὸς ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς κοινῆς γνώμης, ἀλλ' ἐνταυτῷ ἔχει πλήρη ἐλευθερίαν πρωτοβουλίας ὅχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάλληλοί του, οἵτινες ἐπίσης θεωροῦσιν ἑαυτοὺς δημοσίους ὑπάλληλους. Ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ μέθοδος ἐξ ἧς προσδοκᾶται ὁ ἐξουβελισμὸς οἰκοπνευματῶδων ποτῶν ἐκ τῆς ἀλσειπολιτικῆς κοινωνίας. Δὲν ἐμποδίζεται πῶσῃς ἢ πώλησις αὐτῶν, ἀλλ' ἐνῶ ἢ δημοτικὴ ἀρχὴ ἐπιτρέπει να πωλῶνται μεθυστικά ποτὰ ὅπως πανταχοῦ, ταῦτο-χρόνως ρυθμίζει τὴν πώλησιν αὐτῶν οὕτως ὥστε τὰ ἐξ αὐτῆς κέρδη να χρησιμεύωσιν εἰς δημιουργίαν ἰδρυμάτων ἀσυμβιβάστων πρὸς τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐμπορείας ταύτης. Ἡ ἐμπορεία δηλαδὴ τοῦ ἀλκοολίου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀλσειπολιτικοῦ πνεύματος θὰ ἐξαναγκασθῇ να παραγάγῃ αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ τὰ στοιχεῖα ἅτινα θὰ τὴν καταστρέψωσιν ἢ θὰ τὴν ἐλαχιστοποιήσωσιν κατὰ τρόπον ὅλος φυσικὸν καὶ ἀβίαστον. Τὰ κέρδη ἅτινα ἀποφέρει, ἀφιερώνονται ὁλόκληρα εἰς γένεσιν ἀντιπερισπασμῶν τῆς πρὸς μέθην τάσεως, κέντρων δηλαδὴ ἐλκυστῶν τὰ θύματα αὐτῆς πρὸς ἀντιθέτους ὀρέξεις. Ἡ μέθοδος αὕτη καθὼς καὶ ἢ ἄλλη ἢ προωρισμένη να μεταστρέψῃ τὴν λαυθάνουσαν δύναμιν τοῦ συναγωνισμοῦ ἀπὸ ἐξολοθρευτικῆς εἰς δημιουργικῆν, βασί-ζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἢν δέον να ἐνθυμώμεθα διηλεκτῶς ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀλσειπολίται συλλήβδην εἶνε ὁ μόνος ἰδιοκτήτης τοῦ ἐδά-φους ὁλοκλήρου. Ὅπως πᾶς ἰδιοκτήτης, τὸ σύνολον τῶν ἀλσειπολιτῶν εὐρίσκει τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς τακτοποίησιν καὶ ἐπίδοσιν τῆς ἰδιοκτησίας του. Ἐντεῦθεν εὐκόλως προ-λαμβάνει τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, εὐκόλως τηρεῖ τὸ ἐμπόριον ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει, εὐκόλως ἐξασφαλίζει εὐθημίαν πραγμάτων, ποικίλιαν εἰδῶν καὶ κοινῶ-νικὴν ἀβρότητα, εὐκόλως τέλος καταστρέφει πᾶσαν τάσιν πρὸς μονοπώλια. Ἡ ἐν λόγῳ ἀρχὴ τῆς ἐγχορίου ἐγκρίσεως (local option) ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς βιο-μηχανίας. Ὁ τόπος δηλαδὴ ἐμψυχώνει τὴν βιομηχανίαν καθ' ὅσον βλέπει τὸ κοινὸν συμφέρον ὑπηρετούμενον ὑπ' αὐτῆς καὶ

προαγόμενον. Ὁ βιομήχανος ἢ ὁ ἐμπορὸς περιβάλλεται διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ δημοσίου, ἐφ' ὅσον εἶνε εὐσυνείδητος, ἐφ' ὅσον ἀντὶ τῆς θησαυρίσει, θεωρεῖ κέρδος του τὸ κέρδος ἀπάντων, ἐφ' ὅσον ἱκανοποιεῖ τοὺς ὑπάλληλους του παρέχων αὐτοῖς ἐπαρκῆ μισθόν, καὶ ἐπιβάλλων αὐτοῖς ἀνεκτὴν ἐργασίαν. Ἐν ἐναντία περιπτώσει ὁ τόπος ἀπαστερεῖ αὐτὸν τῆς ἐμπιστοσύνης του, δι' ἀπλουστάτου τρόπου προσκαλεῖ ἄλλον συναγωνιστὴν ρυθμίζων οὕτω τὴν δύναμιν τοῦ συναγωνισμοῦ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ὄφελος τοῦ συνόλου. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάρχοντες ἐμ-ποροὶ καὶ βιομήχανοι τυγχάνουσι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ τόπου, ἢ ἐλευσίς ἄλλου συναγωνιστοῦ ἀπαγορεύεται. Εἶνε πρόδηλον ὅτι μόνον τίμιοι ἐμποροὶ καὶ βιομήχανοι προσελκύονται εἰς τὴν ἀλσειούπολιν ἔνθα, εἶνε βέβαιοι, δὲν ἔχει εἰσοδὸν ὁ ἐννοῶν να καταστρέψῃ τὸ ἔργον των πρὸς ἴδιον αὐτοῦ πλουτισμόν. Ἡ βεβαιότης αὕτη τοὺς παρακινεῖ να ἀρκοῦνται εἰς τιμὰς μετριω-τάτας, διότι γνωρίζουσιν ὅτι αἱ ἐργασίαι των τελοῦσιν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ δημοσίου. Διατίθενται μάλιστα να ἐγκαινίσωσι σύστημα καθ' ὃ οἱ ὑπάλληλοί των να γίνωνται βαθμηδὸν συνέ-ταιροὶ των συμμέριζόμενοι τὰ κέρδη, οὕτω δὲ ἀντὶ τῆς ἐνεστώ-σης διακρίσεως εἰς κυρίους καὶ ὑπηρέτας θὰ προκίνησιν ὁλομέλεια συνεργαζομένων, καὶ τοῦτο θὰ εἶνε μέγα βῆμα εἰς τὸν ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἀνθρωπισμόν. Τὰ εἰρημένα ἀρκοῦσι να κατα-δείξωσιν ὅτι τὸ κοινωνικὸν σύστημα τῆς ἀλσειούπολεως ἔχει ἡμιδημοτικὸν χαρακτήρα. Ὅσα ἔργα κατορθοῦνται αἰσιώτερον καὶ λυσιτελέστερον διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρμοδιότητος ἀφίενται εἰς τὴν δημοτικὴν ἐνέργειαν ἀφ' ἐτέρου τὰ κατορθούμενα αἰσιώτερον καὶ λυσιτελέστερον διὰ τῆς ἀτομικῆς ἀρμοδιότητος ἀφίενται εἰς τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν. Ἐνεκα τούτου καθί-σταται δυνατόν να ἀνακαλύπτωνται ἐπιδιωκτέα πράγματα ὧν ἢ χρησιμότης καὶ σπουδαιότης οὔτε εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀτόμου παρίσταται οὔτε εἰς τὸν νοῦν τῆς διοικήσεως ἐνόσῃ ἢ τὰ πάντα ἀναμένονται ἀπὸ τὴν δικίησιν ἢ τὰ πάντα ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν. Τὸ ἡμιδημοτικὸν σύστημα τῆς ἀλσειούπολεως παρέχει εὐκαιρίαν εἰς ἄτομα ἢ ομάδας να ἐφαρμόζωσι τὰς ἰδέας των καὶ ἐκτελῶσιν ἐπαρκῆ πειράματα προωρισμένα να ἐξακρι-βάσωσι τὰ θέοντα γενέσθαι διὰ τὴν κοινὴν πρόοδον καὶ εὐη-μερίαν. Τοῦτο δύναται να εἰκονισθῇ διὰ τοῦ ἐξῆς παραδείγ-ματος. Ὁ ὑπάρχων σήμερον θεσμὸς τῶν ταχυδρομικῶν ταμι-ευτηρίων, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον δύναται τις να παραδίδῃ ἐπι-κερδῶς τὰς οἰκονομίας του εἰς τὰς χεῖρας τῆς κυβερνήσεως, ὀφείλεται εἰς δράκα ἀνθρώπων οἵτινες κατόπιν δυσκολιῶν καὶ ἀντιδράσεων, ἴδρυσαν τὴν τράπεζαν τῶν δεκαλέπτων καταθέ-σεων. Οἱ ἰδρυσαντες αὐτὴν δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὸ ἴδιον αὐτῶν κέρδος, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἀποτέλεσμα εἶνε θαυμάσιος οἰκονομικὸς θεσμὸς ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κράτους. Ἐν τῇ ἀλσειούπολει παρέχεται πᾶσα εὐκολία πρὸς διενέργησιν παντὸς κοινωνιο-λογικοῦ πειράματος. Ὑποθεθίσθω ὅτι δρᾶξ ἀνθρώπων μὴ ἀφορώντων εἰς ἴδιον κέρδος, ἀλλ' εἰς τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου ἐπιχειροῦσι τὴν ἴδρυσιν τραπεζῆς ἧς ὁλόκληρα τὰ κέρδη ἐπέ-κεινα ὠρισμένου τινος ὀρίου να πληρόνωνται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Ἡ τράπεζα αὕτη δύναται να ἀπορροφήσῃ ὑπὸ τῆς ἀλσειπολιτικῆς διοικήσεως ὥστε να ἀποβῇ εἰς κέρδος καὶ ὄφελος παντὸς κατοίκου. Ὡσαύτως προκειμένου περὶ ὁμάδων θελουσῶν να ἀνεγείρωσιν οἰκήματα διὰ τὸν λαόν. Ἐν τῇ ἀλσειούπολει εὐρίσκουσιν ἀκώλυτον πεδῖον ἐνεργείας, ἐνῶ ἄλλα-χοῦ, γνωστὸν εἶνε ὅτι πολλοὶ εἰσιν οἱ διατιθέμενοι εἰς τοιαῦτα ἔργα καὶ ἀδυνατοῦντες να τὰ διεκπεραιώσωσιν ὡς ἐκ ποικίλων δυσκολιῶν παρεμβαλλομένων ἰδίως ὑπὸ τῶν κερδοσκοπῶν. Ἡ ἐλευθερία τοῦ δρᾶν καὶ ἐρευνᾶν καὶ πειραματίζεσθαι ζωοποιεῖ τὴν κοινὴν συνείδησιν καὶ εὐρύει τὴν δημοσίαν νοήσιν ἐν μεί-ζονι δὲ κλίμακι τὸ ὅλον ἀλσειπολιτικὸν ἐγχείρημα θὰ δείξῃ τὴν ὁδὸν τῆς μεταμορφώσεως τοῦ ἔθνους. Ἐμποδία μέχρι τινὸς θὰ ὑπάρχωσιν, ἀλλὰ ἢ πρόοδος τοῦ κόσμου δὲν ἀναστέλλεται.

Αἱ μεγαλουπόλεις ἐφύησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χθαμαλῶν ἐν-
 οστικῶν τῆς φιλαυτίας καὶ τῆς ἀρπαγῆς. Αἱ ἀλσευπόλεις θὰ
 φυῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπερτέρων ἐνοστικῶν τῆς ἀλλη-
 λεγγύης καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως. Ἡ ὑπερτέρα ἠθικὴ τῆς
 ἐποχῆς μας εἶνε ἀντανάκλασις νέας ζωῆς, καὶ ἡ νέα ζωὴ ἀπαιτεῖ
 νέα συστήματα, νέους ὀργανισμούς. Ὅτε ἐπιστεύετο ἡ Γῆ ὡς
 κέντρον τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ἀνάλογα ἀστρονομικὰ κείμενα
 ἦσαν ἐν χρήσει ἐν τοῖς σχολείοις, τώρα εἰσὶν ἄλλα, ἀνταποκρι-
 νόμενα εἰς τὰς εὐρυθυεῖσας ἡμῶν γνώσεις. Οὕτω καὶ περὶ τῶν
 μεγαλουπόλεων. Αὗται ἀνταποκρίνονται εἰς παλαιὰν ἠθικὴν.
 Ἡ νεωτέρα ἠθικὴ, ὁ ἀνθρωπισμὸς, ἀπαιτεῖ τὰς ἀλσευπόλεις.
 Νέα συναίσθησις γηθοσύνης καὶ ἐλευθερίας διαθίει τὰς καρδίας
 τῶν ἀνθρώπων ἅμα ἀφύπνισθῶσιν αἱ λανθάνουσαι ἀτομικαὶ
 αὐτῶν δυνάμεις καὶ ἀπακαλυφθῆ αὐτοῖς ὅτι ἐπὶ τέλους εἶνε
 ἐφικτὴ ἡ συμφιλίωσις τῆς τάξεως μετὰ τῆς ἐλευθερίας.

ΤΕΛΟΣ.

ΕΡΕΥΝΩΣΙ ΚΑΙ ΜΗ.

Πολιτευτῆ. 1. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ σᾶς συγχαρῶ
 μᾶλλον ὅτι δὲν ἐξελέχθητε βουλευτῆς, καὶ θὰ σᾶς συνέ-
 χαιρον εἶτι μᾶλλον ἐὰν ἀπηλλάττεσθε τῆς προλήψεως ὅτι ἡ
 βουλὴ ἀντιπροσωπεύει τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους. Διὰ δημό-
 σιον ἄνδρα ἐμφορούμενον ἀπὸ ἀρχάς, ὑπάρχει πεδῖον
 δράσεως ἐκτὸς τῆς βουλῆς. Ζεῖτε ἐκπροσωπεῖτε μίαν δύνα-
 μιν, μίαν διαμαρτυρίαν, μίαν ἐτερόδοξον ἀρχὴν ἣτις εἶδει νὰ
 γίνῃ αἰσθητὴ εἰς τὸ γένος, ἀνεξαρτήτως τῆς βουλῆς. Ἐκ
 τῆς ἐπιστολῆς σας ἐξάγω ὅτι παρεξηγήσατε τὸ νόημα τῶν
 ἐν τῷ "Ἄστει" ἀρθρῶν μου. Οὐδέποτε ἐθεώρησα τὴν
 βασιλείαν ὡς ἀγαθὸν διὰ λαὸν ἀναβιώσαντα ὡς ὁ ἑλληνικός,
 ἀλλὰ πρὸ πέντε ἐτῶν ὅτε ἡ βασιλεία ἐν Ἑλλάδι ἠπαιλήθη,
 θὰ ἦτο κοινωνικὸν καὶ ἔθνικόν δυστύχημα ὁ ἐξοβελισμὸς
 τοῦ θεσμοῦ ἢ τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτὸν προσώπου, ἀ κ ρ ι-
 βῶς τότε. Τὸ ἀξιοθρήνητον εἶνε ὅτι ἀφέθη νὰ βλαστήσῃ
 καὶ κραταιωθῇ τόσῳ αὐλοκολακικόν, ἢ ὅπως οἱ Ἄγγλοι τὸ
 ὀνομάζουσι "συκοφαντικόν" (sycophantic) φρόνημα ἐν
 Ἑλλάδι, καὶ δι' αὐτὸ εἶνε ὑπεύθυνοι οἱ ἐφημεριδογράφοι.
 Ἔργον τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων εἶνε νὰ καλλιεργήσωσι καὶ
 κραταιώσωσιν ἀντίθετον φρόνημα, συνέπεια τοῦ ὁποίου θὰ
 εἶνε ἡ φυσικὴ παρακμὴ, ἀχρηστία καὶ ἐξαφάνισις παντὸς
 ἐῶλου θεσμοῦ. Μία τυφλὴ ἐξέγερσις, μία κατακραυγὴ
 κατὰ ἐνὸς ἢ ἄλλου προσώπου, μάλιστα ἐν κρισίμοις στιγ-
 μαῖς καθ' ἃς πονηροὶ συμφεροντοθῆραι παραδοκοῦσι τὴν
 εὐκαιρίαν των, εἶνε ἀποπλάνησις. Ἐξέγερσις πεφωτισμένη,
 προδιαγεγραμμένη ἀπὸ πολλοῦ—ἐννοῶ ἐν ταῖς γενικαῖς
 αὐτῆς γραμμαῖς διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ προδιαγραφῶσι
 τοιαῦτα κινήματα ἐν ταῖς λεπτομερείαις των—ἐξέγερσις
 βεβουλεμένη ἢς τὴν εὐθύνην νὰ φέρωσι χαρακτήρες
 ὑπέρτεροι, ἀνώτεροι πάσης ὑποψίας (παρασκευαστοί) θὰ
 ἦτο σωτηρία. Ὅτι ἀπαιτεῖται εἶνε ἡ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν
 ὀργανωμένη, συστηματικὴ, ἀφοβος, θαυραλέα διάδοσις
 ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ ζωσῶν ἰδεῶν—ἰδεῶν δηλαδὴ οὔτε ἀφ' ἐνὸς
 νοσηρῶν ἐκ φλογώσεως, οὔτε ἀφ' ἐτέρου ἀναιμικῶν ἐξ
 ἐλλείψεως ἐνθουσιασμοῦ. Δὲν εἶνε, ἄραγε, δυνατόν νὰ
 συστηθῇ εἰς τοιοῦτος σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὑγιῶν ἀρχῶν,
 ζωσῶν ἰδεῶν; 2. Εἶνε ἀληθὲς ὅπερ λέγετε ὅτι ἡ ὀδύνη
 τῶν ἀνθρωπίνων θυμάτων τῆς ἀνθρωπίνης σκληρότητος καὶ
 τυραννίας νύσσει ἀμεσώτερον τὴν καρδίαν, ἀλλὰ δὲν πείθει
 ὁ συλλογισμὸς σας ὅτι ἐνεκα τούτου τὰ ὑπανθρώπινα
 θύματα εἶνε παραμελητέα. Ἐν πρώτοις τὰ ἀνθρώπινα
 ἔχουσι λόγον καὶ θέλησιν καὶ ἐφευρετικότητα, καὶ ἡ
 ἀπαλλαγὴ των κείται εἰς χεῖρας των. Πᾶν ἀνθρώπων ἐν
 μὲ τοιαῦτα προσόντα ἀναμένον ἄλλους νὰ ἐνεργήσωσιν ὡς
 κηδεμόνες ἢ νομοθέται του εἶνε ἀνάξιον τῆς ἀνθρωπίνης
 περιωπῆς του. Τὰ ὑπανθρώπινα εἶνε ἄοπλα καὶ ἐγκατα-
 λελημμένα εἰς τὴν ἀσπλαγχνίαν μας. Δεύτερον, τὸ
 οὐσιώδες εἶνε ἡ ἐπικράτησις καὶ ὁ θρίαμβος μιᾶς ἀρχῆς,
 ἐνὸς θεμελιώδους αἰσθήματος ἰκανοῦ νὰ τίκῃ ἐπαναστάσεις
 καὶ πρόοδον. Πρόκειται νὰ ἀναιτηλώσωμεν τὴν ζωσαν
 ἰδέαν ὅτι πᾶσα σκληρότης, πᾶσα καταδυναστευσις,
 πᾶσα τυραννία εἶνε καταδικαστή. Τρίτον, ἡ μέριμνα
 περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπανθρώπων, εἶνε συμφέρον τοῦ
 ἀνθρώπου διότι ἐξανθρωπίζει καὶ ἡμερόνει τὸ ἦθος του,
 ὑψώνει τὸ φρόνημά του καὶ ρυθμίζει τὴν ψυχὴν του.
 Τέταρτον, λαμβανομένης προνοίας περὶ τῆς εὐημερίας τῶν
 ζώων ἢ περὶ τῶν ὁμοίων μας πρόνοια καὶ ἀλληλεγγύη
 ἔπεται κατὰ μείζονα λόγον. Ἐνθυμείσθε ὅτι ἐν ταῖς
 ἀρχαῖαις Ἀθήναις ἡ τιμωρία τῶν κακοποιούντων ζῶα ἦτο
 αὐστηροτάτη, καὶ ὅτι ὑπῆρχε καὶ βωμὸς ἀφιερωμένος εἰς τὴν

Ο ΠΡΟΪΟΝ ΛΟΓΟΣ. Νέον περιοδικὸν ἰδρύθη ἐν Ἀγ-
 γλίᾳ ἐσχάτως. Ὁ τίτλος του εἶνε Hibbert Journal
 καὶ ἀσχολεῖται ὑπὸ ἀκαδημαϊκὸν πνεῦμα εἰς ζητή-
 ματα θρησκευτικὰ, θεολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ.
 Τὸ πρῶτον ἀρθρον, "Βάσις τῆς χριστιανικῆς
 θρησκείας" εἶνε γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ κ. Percy
 Gifford κληρονομητοῦ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ἐν
 τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, φημιζομένου
 ἐπίσης διὰ τὸ ἐσχάτως ἐκδοθῆν θεολογικὸν
 σύγγραμμά του Ἐὐαγγελικὴ Ἑρευνα. Τὸ
 νέον περιοδικὸν ἐν τῷ προλόγῳ του ἀρνεῖται πᾶν
 ἐνδιαφέρον περὶ θρησκευτικὰ ζητήματα ἀναφερό-
 μενα εἰς νεκρὰ συστήματα καὶ ἐπιφυλάσσει ἅπα-
 σαν τὴν δρᾶσιν του εἰς τὰς ζώσας θρησκείας.
 Πρεσβεύει ὅτι ἡ ἀλήθεια εὐρίσκεται ὄχι εἰς τὰ
 συμπεράσματα τὰ συναγόμενα ἐκ ταύτης ἢ ἐκείνης
 τῆς πίστεως ἢ φιλοσοφίας, ἀλλ' εἰς τὸ σύνολον
 τῶν συμπερασμάτων τῶν συναγομένων ἐξ ὅλων
 τῶν πίστεων καὶ φιλοσοφιῶν. Καίτοι τὰ χωρι-
 στά μέλη τοῦ Συνόλου τούτου (ὅπερ δυνάμεθα νὰ
 ὀνομάσωμεν καὶ Προϊόντα Λόγον) δύνανται
 νὰ φαίνωνται διχογνωμοῦντα πρὸς ἀλληλα, ἐν
 τούτοις ἡ ἀρμονία τῶν ἀχανῶν συνδυασμῶν των
 εἶνε σπουδαιοτάτη πραγματικότης. Αἱ ἐξῆς τρεῖς
 ἰδίως ἀρχαὶ εἰσὶν αἱ ἐφ' ὧν ἡ ἐργασία τῶν ἐκδοτῶν
 τοῦ περιοδικοῦ τούτου θὰ βασισθῇ. 1.—ὑπεράνω
 παντὸς ἀνθρωπίνου ἐπιπέδου δεσπόζει ἐνιαῖος τις
 τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι πρὸς ἃν διηνεκῶς καὶ ἀνα-
 ποδράστως τείνουσι πᾶσαι αἱ ποικίλαι διάνοιαι
 τῶν ἀνθρώπων, εἴτε ὡς θρησκείαι ἐκδηλοῦνται,
 εἴτε ὡς θεολογίαι, εἴτε ὡς φιλοσοφίαι. 2.—Ὁ
 ἀνθρώπινος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι ἐπομένως
 χωρεῖ ἐπὶ τὰ ἄνω ἀδιαλλείπτως. Φάσεις τινες
 αὐτοῦ νεκροῦνται, ἄλλαι γεννῶνται. Ἡ ἔρευνα
 ἀπαιτεῖ ἐγκατάλειψιν τῶν νεκρῶν καὶ γαλούχησιν
 τῶν γεννωμένων ἐφ' ὅσον εἰσὶ βιώσιμοι. 3.—
 Δυνατὸν αἱ γεννώμεναι νὰ ἔλθωσιν εἰς σύρραξιν
 ὅταν βραδύτερον ἀνδρωθῶσιν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον
 φυλετικὰ καὶ θρησκευτικὰ μίση ἀποσκορακί-
 ζονται, ἢ σύρραξις μακρὰν τοῦ νὰ βλάβῃ τὸ
 Σύνολον, ἀπεναντίας συντελεῖ εἰς πρόοδον.

Εὐσπλαγχνίαν. Τὸ ζήτημα τοῦτο συνεπάγεται ζωτικὴν ἀρχὴν μεγίστης σπουδαιότητος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ εἰσθε βουλευτῆς, καὶ ἂν κατωρθώσητε νὰ ψηφισθῆ νόμος κατὰ τὸν πνεῦμα τοῦ Μισελέ ὅστις λέγει toutes les especes vivantes frappent à la porte pour se faire admettre au sein de la democratie, δὲν ἐγράψαν αἱ λέξεις αὗται εἰς μάτην. 3. Μεγίστην χαρὰν μοι παρέσχεν ἡ εἰδήσις ὅτι τὰ ὑπ' ἐμοῦ δημοσιευθέντα συνετέλεσαν νὰ ἀσπασθῆτε, σεῖς καὶ οἱ φίλοι σας, τὴν ἀριστοφαγικὴν δίαιταν — τὴν ἀποκλείουσαν δηλαδὴ τὰς ἀπανθρωπίας τοῦ σφαγαίου καὶ τοῦ θανάτου. Ἐλπίζω ὅτι θὰ πείσετε πολλοὺς ἐπι νὰ σᾶς μιμηθῶσι. Τὸ ἐπιχειρήμα εἶνε ἀκαταμάχητον:— Ὀλίγων ἐτῶν ἀριστοφαγία καταλήγει εἰς ἀνθρωπότητα φυσιολογικὴν, οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν. 4. Εὐχαριστῶ διὰ τὸ τελευταῖον φυλλάδιον ὅπερ ἀνέγνω μετ' ἐνδιαφέροντος. Ἴσως τὸ καταστήσω ἀντικείμενον βραχέος ἐρευνημάτων ἐν τῇ ΕΡΕΥΝῃ, ὅπως εἶχον κατὰ νοῦν νὰ πράξω καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐκτενέστερον ἔργον σας ὅπερ μοι ἐπτελετε πρὸ πολλοῦ. Ἀρχὴ ἡμῶν (τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ) εἶνε ὅτι πάντα, πάντοτε, παντοῦ, ἐπιδέχονται βελτίωσιν. ἐπομένως καὶ οἱ νόμοι. Ἡ ὀλιγωρία περὶ τὴν βελτίωσιν φέρει πεπωμένως βαρβάρωσιν. Οἱ νόμοι καὶ τὰ ἦθη ἐπιδρῶσιν ἐπ' ἀλλήλων, εἶνε ὁμως ἐπικίνδυνον νὰ ἀποδίδεται ὑπερβάλλουσα σημασία εἰς τοὺς θετικούς νόμους ὡσανεὶ ἐξ αὐτῶν ἦρητο ἡ χρηστότης τοῦ ἀνθρώπου. Κατ' ἀναλογίαν θὰ ἦτο ἐπίσης ἐπικίνδυνον ν' ἀποδίδεται ὑπερβάλλουσα σημασία εἰς τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς ὡσανεὶ ἐξ αὐτῶν ἦρητο ἡ χρησιμότης ἐνὸς συγγράματος.

Καλλιτέχνη. Τὴν ἐρμησίαν τοῦ Τολστόη ὡς πρὸς τοῦτο θεωροῦμεν ὑγιᾶ. Ὁ λόγος δι' ἐν ἡ πρακτικὴ σπουδαιότης τῆς τέχνης ὡς ζωτικῶν συμφέροντος τῆς κοινωνίας "δὲν φαίνεται πρόδηλος" εἶνε ὅτι ἐπεκράτησε νὰ θεωροῦνται τὰ προϊόντα αὐτῆς ὡς μέσα αἰσθητικῆς ἀπολαύσεως καὶ ὄχι ὡς παράγοντες ἀνψώσεως καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Ὅταν τὸ ζήτημα τῆς καλλιτεχνικῆς προόδου ἐξετασθῆ ὑπὸ τὴν ὀρθὴν αὐτοῦ ὄψιν θὰ καταφανῆ ὡς ἐν τῶν ζωτικωτέρων συμφερόντων τοῦ λαοῦ καὶ παντὸς ἀτόμου. Ὁ ἐπικρατῶν τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι εἶνε σφαλερὸς καὶ ἀντιστρατεύεται πρὸς τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐντεῦθεν ἡ τέχνη, ὅπως ἡ ἐπιστήμη, ὅπως καὶ ἡ βιομηχανία, ὅπως πᾶσα ἄλλη δρᾶσις καὶ πᾶς ἄλλος θεσμός, σταθμίζεται μόνον κατὰ λόγον τῆς ὑπηρεσίας τὴν ὁποίαν δύναται νὰ παράσχω, ὄχι εἰς πάντα ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς στενοὺς κύκλους ἀνθρώπων. Καὶ αὕτη δὲ ἡ ὑπηρετήσις θεωρεῖται ἱκανοποιητικὴ καὶ πρέπουσα ὄχι ἐὰν συντελῆ εἰς ἀνάπτυξιν, μόρφωσιν καὶ ἐξευγενισμόν, ἀλλ' ἐὰν ἱκανοποιῇ ὑρέξεις τῶν αἰσθήσεων. Ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι ὁ τρόπος αὗτος τοῦ σκέπτεσθαι θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὴν, ἀποτέλεσμα ἐντεῦθεν θὰ εἶνε ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος καὶ ἡ ἐκφαύλισις καὶ αὐτῆς τῆς τέχνης, ἀκριβῶς ὅπερ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ προκειμένου περὶ παντὸς ἄλλου θεσμοῦ καὶ πάσης ἄλλης δρᾶσεως. Εὐτυχῶς ἡ ἀνθρωπότης μεταβάλλει τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα, βραδείως μὲν, ἀλλ' ὀριστικῶς.

Ὁμοιοπαθητικῶ. Πολλὴν ἀλήθειαν περιέχει ἡ ῥῆσις "τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις" ἀλλὰ τὸ θεμελιωδέστερον εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους ῥηθέν περὶ ἰθαγενοῦς ἱαματικῆς δυνάμεως τοῦ ὀργανισμοῦ. Πᾶσα ἱατρικὴ μέθοδος δέου νὰ ἀφορᾷ εἰς τοῦτο, εἰς τὴν ὑποβιήθησιν τῆς ἱαματικῆς δυνάμεως ἢν περικλείει ἡ ἰδιοσυστασία τοῦ πάσχοντος. Ἡ γνῶσις (καὶ ἐφαρμογὴ—δὲν ὑπάρχει γνῶσις ἄνευ ἐφαρμογῆς) τῶν νόμων τοῦ βίου εἶνε ἐγγύησις ὑγείας, εἰς τὴν λέξιν δὲ ταύτην περιλαμβάνω ὄχι μόνον τὴν φυσιολογικὴν ἀκμαιοσύνην, ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνθρωπότητα, ἢτοι εὐπορίαν ἐπίσης δὲ τὴν ἠθικὴν ἰσορροπίαν,

ἢτοι ἀρετὴν, ἐπίσης τὴν ψυχικὴν ἀταραξίαν ἢτοι εἰρήνην. Πάντα ταῦτα εἶνε συστατικὰ μέρη τῆς ὑγείας ὡς τὴν ἐννοῶ ἀτομικῶς καὶ κοινωνικῶς. Ἡ σύστασις τῆς σημερινῆς κοινωνίας εἶνε παθολογικὴ καὶ νοσηρὰ, δηλαδὴ οἰκονομικὴ. Διὰ νὰ καταστῇ ὑγιᾶς, δηλαδὴ βιονομικῆ, ὄχι οἱ νόμοι τοῦ χρήματος, ἀλλὰ οἱ νόμοι τοῦ βίου ἀνάγκη νὰ διέπωσι πᾶσαν ἀνθρωπίνην δρᾶσιν. Ἐκτενέστερον ἐκτίθενται αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐν τῇ σειρᾷ τῶν δώδεκα βιονομικῶν μελετῶν ἃς ἐλπίζω νὰ συμπληρώσω προσεχῶς. Περὶ ὁμοιοπαθητικῆς θεραπείας σύγγραμμα ὑπάρχει ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ τοῦ κ. Γύπαρη, ἀξιοσυστάτων, ἐκδοθὲν πέρυσιν ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἐστίας ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἡ ὁμοιοπαθητικὴ θεραπεία καὶ τὰ πλευρεκτῆματα αὐτῆς" ἡ τιμὴ του εἶνε ἐν ἡμῖσι φράγκον.

Ἐργάτη. Ἐνόσω δὲν κάμνετε τὴν ἀπόφασιν νὰ κηρύξητε τὴν ἐλευθερίαν σας, οὐδεὶς θὰ σᾶς ἀναγνωρίσῃ ὡς δικαιούμενον εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς ἐν ἡμερομίσθιον, ἀνεπαρκές, καὶ πάντες θὰ σᾶς θεωρῶσιν ὑποχρεωμένον νὰ ἐργάζησθε δεινῶς χάριν αὐτοῦ τοῦ ἐλεεωτοῦ δικαιοῦματος. Οὔτε διαμαρτυρίαι, οὔτε συναπισμοί, οὔτε ἐπαναστάσεις ὠφελούσιν ἐνόσω δὲν κηρύσσετε τὴν ἐλευθερίαν σας πρῶτον ἐν τῇ συνειδήσει ἰσας δεῦτερον ἐνώπιον πάντων. Ἐὰν ἐνδομύχως κεφαλαιουχίζετε εἰσθε ἐχθρὸς τῶν συμφερόντων τῆς Ἐργασίας χείρων παντὸς πλευρέκτου κεφαλαιούχου. Ὁ κεφαλαιούχος ὁ χρησιμοποιοῦν τὸν ἐγκέφαλόν του εἶνε χρησιμώτερος παρὰ ὁ ἐργάτης ὁ θέτων τὸν ἐγκέφαλόν του εἰς ἀχρηστίαν καὶ ἐλπίζων μεταβολὴν πραγμάτων ἐξ ἧς νὰ ἀποσπάσῃ οἰκονομικὰ πλεονεκτήματα διὰ τὸν ἑαυτῶν του ἢ διὰ τὸν κύκλον του. Τοιαῦτα μεταβολαὶ εἶνε πάντοτε πλάναι χείρονες τῶν πρώτων. Ὀλόκληραν τὴν εὐθύνην τῆς στενοχωρίας εἰς ἣν εὐρίσκεσθε τὴν φέρετε σεῖς. Ὅλοι θὰ εἴπωσιν εὐγε καὶ θὰ σᾶς προσφέρωσι τὰς ἐκδουλεύσεις των, πολιτευόμενοι καὶ κεφαλαιούχοι καὶ γαιοκτήμονες, ἅμα κάμνετε τὴν προσημειωθεῖσαν ἀπόφασιν.

Συνδρομητρία. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἔμβασμα τοῦ τιμήματος τῶν πέντε συνδρομῶν. Ἐὰν ἄλλοι τεσσαράκοντα ἐκ τῶν συνδρομητῶν μας ἐσπεύδον νὰ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα σας ἡ ΕΡΕΥΝΑ θὰ συνεπλήρου τοὺς χιλίους της, καὶ ἐντεῦθεν θὰ ἔσπευδε νὰ καταστήσῃ τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς μηνιαίαν.

Ποιμενάρχη. *There is a goal towards which Humanity is moving, and there are indications everywhere (one of them is your own endeavour) that there is some definite course for which the forces now at work are making. Never before in the world's history was there such a zeal and reverence for Truth; and a sense of responsibility and solemnity of Life weighs upon men profoundly. There is a religious Synthesis coming, but it will not be one founded upon the Nicene creed in which pure gnosis was confused with historicising penchance. The coming Synthesis will reconcile aspiration with knowledge. We expect a Divine Event, which may not be very far off, namely Christian Unity. We look forward to seeing the true personality of the Founder of the Christian religion restored to His character as a Great Master and Adept, and Religion cleared of its superstitions. (Some simple ceremonials will always attach to it, such as the Eucharistic feast commemorative of the perpetual sacrifice of the Divine Substance and Spirit in the formation and support of worlds, and baptism as signifying a cleansing process—a purifying experience.) Why do we think so? Because we take cognizance of a variety of activities which are inevitably bringing more light to the world every day. Study of religious origins, Comparative Philology, researches into psychological phenomena, positive evidences of continued existence, persistent attempts at the formation of a real ethical code, the progress of the natural sciences, etc. And how do we conceive the ideal Christian character? Healthy in body, cultivated in mind, humane and sound in ethics, conscious of solidarity with all living beings and of relation to the Spiritual world as a Spirit. This is the true christism, that refinement implied by the word anointment which makes "natural" man grow into the true stature and dignity of the Christ. Nothing short of this can constitute a Christian.*